

**SPISAK PROPISA POTREBNIH ZA PROVJERU ZNANJA,
SPOSOBNOSTI, KOMPETENCIJA I VJEŠTINA**

1. USTAV CRNE GORE

DIO PRVI

OSNOVNE ODREDBE

Država

Član 1

Crna Gora je nezavisna i suverena država, republikanskog oblika vladavine.

Crna Gora je građanska, demokratska, ekološka i država socijalne pravde, zasnovana na vladavini prava.

Suverenost

Član 2

Nosilac suverenosti je građanin koji ima crnogorsko državljanstvo.

Građanin vlast ostvaruje neposredno i preko slobodno izabranih predstavnika.

Ne može se uspostaviti niti priznati vlast koja ne proističe iz slobodno izražene volje građana na demokratskim izborima, u skladu sa zakonom.

Državna teritorija

Član 3

Teritorija Crne Gore je jedinstvena i neotuđiva.

Državni simboli

Član 4

Crna Gora ima grb, zastavu i himnu.

Grb Crne Gore je zlatni dvoglavi orao sa lavom na prsima.

Zastava Crne Gore je crvene boje sa grbom na sredini i zlatnim obrubom.

Himna Crne Gore je "Oj svijetla majska zoro".

Glavni grad i Prijestonica

Član 5

Glavni grad Crne Gore je Podgorica.

Prijestonica Crne Gore je Cetinje.

Ljudska prava i slobode

Član 6

Crna Gora jemči i štiti prava i slobode.

Prava i slobode su nepovredivi.

Svako je obavezan da poštuje prava i slobode drugih.

Zabrana izazivanja mržnje

Član 7

Zabranjeno je izazivanje ili podsticanje mržnje ili netrpeljivosti po bilo kom osnovu.

Zabrana diskriminacije

Član 8

Zabranjena je svaka neposredna ili posredna diskriminacija, po bilo kom osnovu.

Neće se smatrati diskriminacijom propisi i uvođenje posebnih mjera koji su usmjereni na stvaranje uslova za ostvarivanje nacionalne, rodne i ukupne ravnopravnosti i zaštite lica koja su po bilo kom osnovu u nejednakom položaju.

Posebne mjere se mogu primjenjivati samo dok se ne ostvare ciljevi zbog kojih su preduzete.

Pravni poredak

Član 9

Potvrđeni i objavljeni međunarodni ugovori i opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava sastavni su dio unutrašnjeg pravnog poretka, imaju primat nad domaćim zakonodavstvom i neposredno se primjenjuju kada odnose uređuju drukčije od unutrašnjeg zakonodavstva.

Granice sloboda

Član 10

U Crnoj Gori slobodno je sve što Ustavom i zakonom nije zabranjeno.

Svako je obavezan da se pridržava Ustava i zakona.

Podjela vlasti

Član 11

Vlast je uređena po načelu podjele vlasti na: zakonodavnu, izvršnu i sudsku.

Zakonodavnu vlast vrši Skupština, izvršnu vlast vrši Vlada, a sudsku sud.

Vlast je ograničena Ustavom i zakonom.

Odnos vlasti počiva na ravnoteži i međusobnoj kontroli.

Crnu Goru predstavlja predsjednik Crne Gore.

Ustavnost i zakonitost štiti Ustavni sud.

Vojska i bezbjednosne službe su pod demokratskom i civilnom kontrolom.

Crnogorsko državljanstvo

Član 12

U Crnoj Gori postoji crnogorsko državljanstvo.

Crna Gora štiti prava i interese crnogorskih državljana.

Crnogorski državljanin ne može biti prognan niti izručen drugoj državi, osim u skladu sa međunarodnim obavezama Crne Gore.

Jezik i pismo

Član 13

Službeni jezik u Crnoj Gori je crnogorski jezik.

Ćirilično i latinično pismo su ravnopravni.

U službenoj upotrebi su i srpski, bosanski, albanski i hrvatski jezik.

Odvojenost vjerskih zajednica od države

Član 14

Vjerske zajednice odvojene su od države.

Vjerske zajednice su ravnopravne i slobodne u vršenju vjerskih obreda i vjerskih poslova.

Odnos sa drugim državama i međunarodnim organizacijama

Član 15

Crna Gora, na principima i pravilima međunarodnog prava, sarađuje i razvija prijateljske odnose sa drugim državama, regionalnim i međunarodnim organizacijama.

Crna Gora može stupati u međunarodne organizacije.

Skupština odlučuje o načinu pristupanja Evropskoj Uniji.

Crna Gora ne može stupiti u savez sa drugom državom kojim gubi nezavisnost i puni međunarodni subjektivitet.

Zakonodavstvo

Član 16

Zakonom se, u skladu sa Ustavom, uređuju:

- 1) način ostvarivanja ljudskih prava i sloboda, kada je to neophodno za njihovo ostvarivanje;
- 2) način ostvarivanja posebnih manjinskih prava;

- 3) način osnivanja, organizacija i nadležnost organa vlasti i postupak pred tim organima, ako je to neophodno za njihovo funkcionisanje;
- 4) sistem lokalne samouprave;
- 5) druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

DIO DRUGI

LJUDSKA PRAVA I SLOBODE

1. ZAJEDNIČKE ODREDBE

Osnov i jednakost

Član 17

Prava i slobode ostvaruju se na osnovu Ustava i potvrđenih međunarodnih sporazuma.

Svi su pred zakonom jednaki, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo.

Rodna ravnopravnost

Član 18

Država jemči ravnopravnost žene i muškarca i razvija politiku jednakih mogućnosti.

Zaštita

Član 19

Svako ima pravo na jednaku zaštitu svojih prava i sloboda.

Pravni lijek

Član 20

Svako ima pravo na pravni lijek protiv odluke kojom se odlučuje o njegovom pravu ili na zakonom zasnovanom interesu.

Pravna pomoć

Član 21

Svako ima pravo na pravnu pomoć.

Pravnu pomoć pruža advokatura, kao nezavisna i samostalna profesija, i druge službe.

Pravna pomoć može biti besplatna, u skladu sa zakonom.

Pravo na lokalnu samoupravu

Član 22

Jemči se pravo na lokalnu samoupravu.

Životna sredina

Član 23

Svako ima pravo na zdravu životnu sredinu.

Svako ima pravo na blagovremeno i potpuno obavješćavanje o stanju životne sredine, na mogućnost uticaja prilikom odlučivanja o pitanjima od značaja za životnu sredinu i na pravnu zaštitu ovih prava.

Svako je, a posebno država, obavezan da čuva i unapređuje životnu sredinu.

Ograničenje ljudskih prava i sloboda

Član 24

Zajemčena ljudska prava i slobode mogu se ograničiti samo zakonom, u obimu koji dopušta Ustav u mjeri koja je neophodna da bi se u otvorenom i slobodnom demokratskom društvu zadovoljila svrha zbog koje je ograničenje dozvoljeno.

Ograničenja se ne smiju uvoditi u druge svrhe osim onih radi kojih su propisana.

Privremeno ograničenje prava i sloboda

Član 25

Za vrijeme proglašenog ratnog ili vanrednog stanja može se ograničiti ostvarivanje pojedinih ljudskih prava i sloboda, u obimu u kojem je to neophodno.

Ograničenje se ne smije činiti po osnovu pola, nacionalnosti, rase, vjere, jezika, etničkog ili društvenog porijekla, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja ili bilo kakvog drugog ličnog svojstva.

Ne mogu se ograničiti prava na: život; pravni lijek i pravnu pomoć; dostojanstvo i poštovanje ličnosti; pravično i javno suđenje i načelo zakonitosti; pretpostavku nevinosti; odbranu; naknadu štete za nezakonito ili neosnovano lišenje slobode i neosnovanu osudu; slobodu misli, savjesti i vjeroispovijesti; zaključenje braka.

Ne mogu se ukidati zabrane: izazivanja ili podsticanja mržnje ili netrpeljivosti; diskriminacije; ponovnog suđenja i osude za isto krivično djelo; nasilne asimilacije.

Mjere ograničenja mogu važiti najduže dok traje ratno ili vanredno stanje.

2. LIČNA PRAVA I SLOBODE

Zabrana smrtne kazne

Član 26

U Crnoj Gori zabranjena je smrtna kazna.

Biomedicina

Član 27

Jamči se pravo čovjeka i dostojanstvo ljudskog bića u pogledu primjene biologije i medicine.

Zabranjena je svaka intervencija usmjerena na stvaranje ljudskog bića koje je genetski identično sa drugim ljudskim bićem, živim ili mrtvim.

Zabranjeno je na ljudskom biću, bez njegove dozvole, vršiti medicinske i druge ogledе.

Dostojanstvo i nepovredivost ličnosti

Član 28

Jemči se dostojanstvo i sigurnost čovjeka.

Jemči se nepovredivost fizičkog i psihičkog integriteta čovjeka, njegove privatnosti i ličnih prava.

Niko ne smije biti podvrgnut mučenju ili nečovječnom ili ponižavajućem postupanju.

Niko se ne smije držati u ropstvu ili ropском položaju.

Lišenje slobode

Član 29

Svako ima pravo na ličnu slobodu.

Lišavanje slobode dopušteno je samo iz razloga i u postupku koji je predviđen zakonom.

Lice lišeno slobode mora odmah biti obaviješteno na svom jeziku ili jeziku koji razumije o razlozima lišenja slobode.

Lice lišeno slobode istovremeno mora biti upoznato da nije dužno ništa da izjavi.

Na zahtjev lica lišenog slobode, organ je dužan da o lišenju slobode odmah obavijesti lice koje lišeni slobode sam odredi.

Lice lišeno slobode ima pravo da njegovom saslušanju prisustvuje branilac koga izabere.

Nezakonito lišavanje slobode je kažnjivo.

Pritvor

Član 30

Lice za koje postoji osnovana sumnja da je izvršilo krivično djelo može, na osnovu odluke nadležnog suda, biti pritvoreno i zadržano u pritvoru samo ako je to neophodno radi vođenja krivičnog postupka.

Pritvorenom licu mora se uručiti obrazloženo rješenje u času pritvaranja ili najkasnije u roku od 24 časa od pritvaranja.

Protiv rješenja o pritvoru pritvoreno lice ima pravo žalbe, o kojoj sud odlučuje u roku od 48 časova.

Trajanje pritvora mora biti svedeno na najkraće moguće vrijeme.

Pritvor može trajati po odluci prvostepenog suda najduže tri mjeseca od dana pritvaranja, a odlukom višeg suda, može se produžiti za još tri mjeseca.

Ako se do isteka tih rokova ne podigne optužnica, okrivljeni se pušta na slobodu.

Pritvor maloljetnika ne može trajati duže od 60 dana.

Poštovanje ličnosti

Član 31

Jemči se poštovanje ljudske ličnosti i dostojanstva u krivičnom ili drugom postupku, u slučaju lišenja ili ograničenja slobode i za vrijeme izvršavanja kazne.

Zabranjeno je i kažnjivo svako nasilje, nečovječno ili ponižavajuće postupanje nad licem koje je lišeno slobode ili mu je sloboda ograničena, kao i iznuđivanje priznanja i izjava.

Pravično i javno suđenje

Član 32

Svako ima pravo na pravično i javno suđenje u razumnom roku pred nezavisnim, nepristrasnim i zakonom ustanovljenim sudom.

Načelo zakonitosti

Član 33

Niko ne može biti kažnjen za djelo koje, prije nego što je učinjeno, nije bilo propisano zakonom kao kažnjivo djelo, niti mu se može izreći kazna koja za to djelo nije bila predviđena.

Blaži zakon

Član 34

Krivična i druga kažnjiva djela utvrđuju se i kazne za njih izriču po zakonu koji je važio u vrijeme izvršenja djela, osim ako je novi zakon blaži za učinioca.

Pretpostavka nevinosti

Član 35

Svako se smatra nevinim dok se njegova krivica ne utvrdi pravosnažnom odlukom suda.

Okrivljeni nije obavezan da dokazuje svoju nevinost.

Sumnju u pogledu krivice sud je obavezan da tumači u korist okrivljenog.

Ne bis in idem

Član 36

Nikome se ne može ponovo suditi niti može biti ponovo osuđen za isto kažnjivo djelo.

Pravo na odbranu

Član 37

Svakome se jemči pravo na odbranu, a posebno: da na jeziku koji razumije bude upoznat sa optužbom protiv sebe; da ima dovoljno vremena za pripremanje odbrane i da se brani lično ili putem branioca kojega sam izabere.

Naknada štete zbog nezakonitog postupanja

Član 38

Lice nezakonito ili neosnovano lišeno slobode ili neosnovano osuđeno ima pravo na naknadu štete od države.

Kretanje i nastanjivanje

Član 39

Jemči se pravo na slobodu kretanja i nastanjivanja, kao i pravo napuštanja Crne Gore.

Sloboda kretanja, nastanjivanja i napuštanja Crne Gore može se ograničiti ako je to potrebno za vođenje krivičnog postupka, sprječavanja širenja zaraznih bolesti ili iz razloga bezbjednosti Crne Gore.

Kretanje i boravak stranaca uređuje se zakonom.

Pravo na privatnost

Član 40

Svako ima pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života.

Nepovredivost stana

Član 41

Stan je nepovrediv.

Niko ne može bez odluke suda ući u stan ili druge prostorije protiv volje njegovog držaoca i u njima vršiti pretres.

Pretres se vrši u prisustvu dva svjedoka.

Službeno lice može ući u tuđi stan ili druge prostorije i bez odluke suda i vršiti pretres bez prisustva svjedoka ako je to neophodno radi sprječavanja vršenja krivičnog djela, neposrednog hvatanja učinioca krivičnog djela ili radi spašavanja ljudi i imovine.

Tajnost pisama

Član 42

Nepovrediva je tajnost pisama, telefonskih razgovora i drugih sredstava opštenja.

Od načela nepovredivosti tajnosti pisama, telefonskih razgovora i drugih sredstava opštenja može se odstupiti samo na osnovu odluke suda, ako je to neophodno za vođenje krivičnog postupka ili iz razloga bezbjednosti Crne Gore.

Podaci o ličnosti

Član 43

Jemči se zaštita podataka o ličnosti.

Zabranjena je upotreba podataka o ličnosti van namjene za koju su prikupljeni.

Svako ima pravo da bude upoznat sa podacima koji su prikupljeni o njegovoj ličnosti i pravo na sudsku zaštitu u slučaju zloupotrebe.

Pravo azila

Član 44

Stranac koji osnovano strahuje od progona zbog svoje rase, jezika, vjere ili pripadnosti nekoj naciji ili grupi ili zbog političkih uvjerenja može da traži azil u Crnoj Gori.

Stranac se ne može protjerati iz Crne Gore tamo gdje mu, zbog rase, vjere, jezika ili nacionalne pripadnosti, prijeti osuda na smrtnu kaznu, mučenje, neljudsko ponižavanje, progon ili ozbiljno kršenje prava koja jemči ovaj Ustav.

Stranac se može protjerati iz Crne Gore samo na osnovu odluke nadležnog organa i u zakonom propisanom postupku.

2. Zakonik o krivičnom postupku

Glava VII

RADNJE DOKAZIVANJA

1. PRETRESANJE STANA, STVARI I LICA

Razlozi za pretresanje stana, drugih prostorija, pokretnih stvari i lica

Član 75

(1) Pretresanje stana i drugih prostorija okrivljenog ili drugih lica i njihovih pokretnih stvari izvan stana može se preduzeti ako postoje osnovi sumnje da će se pretresanjem okrivljeni uhvatiti ili da će se pronaći tragovi krivičnog djela ili predmeti važni za krivični postupak.

(2) Pretresanje pokretnih stvari, u smislu stava 1 ovog člana, obuhvata i pretresanje računara i sličnih uređaja za automatsku obradu podataka koji su sa računarom povezani. Na zahtjev suda, lice koje se koristi računarom dužno je omogućiti pristup računaru i prenosivim medijima na kojima se čuvaju podaci koji se odnose na predmet pretresanja (diskovi, USB-fleš disk, USB-hard disk, diskete, trake i slično), kao i pružiti potrebna obavještenja za upotrebu računara. Lice koje to odbije iako za to ne postoje razlozi iz člana 111 ovog zakonika može biti kažnjeno u skladu sa članom 85 stav 3 ovog zakonika.

(3) Pretresanje lica može se preduzeti kad postoje osnovi sumnje da će se pretresanjem pronaći tragovi i predmeti važni za krivični postupak.

Naredba i zahtjev za donošenje naredbe za pretresanje

Član 76

(1) Naredbu za pretresanje donosi sud na zahtjev državnog tužioca ili na zahtjev ovlašćenog službenog lica policije koje je dobilo odobrenje državnog tužioca, a izvršava je policija.

(2) Zahtjev za donošenje naredbe podnosi se u pisanoj formi, a izuzetno i usmeno, u skladu sa članom 78 ovog zakonika.

Sadržaj zahtjeva za donošenje naredbe za pretresanje

Član 77

Zahtjev za donošenje naredbe za pretresanje sadrži:

- 1) naznačenje podnosioca zahtjeva;
- 2) naziv suda kojem se zahtjev upućuje;
- 3) činjenice iz kojih proizilazi vjerovatnoća postojanja razloga za pretresanje iz člana 75 ovog zakonika;
- 4) ime i prezime, a po potrebi i opis lica koje je potrebno uhvatiti tokom pretresanja stana ili drugih prostorija, odnosno očekivane tragove i opis predmeta koje je potrebno pretresanjem pronaći;
- 5) određivanje predmeta na kome će se obaviti pretresanje uz navođenje adrese, podataka o vlasniku, odnosno držaocu stvari ili stana ili drugih prostorija i drugih podataka koji su bitni za utvrđivanje identiteta;

6) potpis podnosioca zahtjeva.

Usmeni zahtjev za donošenje naredbe

Član 78

(1) Usmeni zahtjev za donošenje naredbe za pretresanje može se podnijeti kad postoji opasnost od odlaganja.

(2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana može se saopštiti sudiji za istragu i telefonom, radio vezom ili drugim sredstvom elektronske komunikacije.

(3) Kad je podnesen usmeni zahtjev za donošenje naredbe za pretresanje sudija za istragu će dalji tok razgovora zabilježiti. U slučaju kad se koristi audio ili stenografski zapisnik, u roku od 24 sata, napraviće se njegov prepis čija će se istovjetnost ovjeriti i čuvati sa originalnim zapisnikom.

Naredba za pretresanje

Član 79

(1) Kad sudija za istragu primi zahtjev za donošenje naredbe, ako se saglasi sa zahtjevom, donijeće odmah naredbu za pretresanje koja sadrži:

- 1) podatke iz člana 77 ovog zakonika;
- 2) da će pretresanje izvršiti policija;
- 3) pouku da se pretresanje vrši u skladu sa članom 80 ovog zakonika;
- 4) potpis sudije i službeni pečat suda.

(2) Ukoliko se sudija za istragu ne saglasi sa zahtjevom za donošenje naredbe za pretresanje, odmah će zatražiti da o zahtjevu odluči vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika. Vijeće je dužno da odluči o zahtjevu u roku od 24 časa.

Pretresanje po naredbi suda

Član 80

(1) Naredba o pretresanju predaje se prije početka pretresanja licu kod koga će se ili na kome će se pretresanje izvršiti. Prije pretresanja pozvaće se lice na koje se odnosi naredba o pretresanju da dobrovoljno preda lice, odnosno predmete koji se traže. To lice će se poučiti da ima pravo da uzme advokata, odnosno branioca koji može prisustvovati pretresu. Ako lice na koje se odnosi naredba o pretresu zahtijeva prisustvo advokata, odnosno branioca, početak pretresa će se odložiti do njegovog dolaska, a najduže za dva časa.

(2) Pretresanju se može pristupiti i bez prethodne predaje naredbe, kao i bez prethodnog poziva za predaju lica ili stvari i pouke o pravu na branioca, odnosno advokata, ako je to neophodno radi sprječavanja vršenja krivičnog djela, neposrednog hvatanja učinioca krivičnog djela ili radi spašavanja ljudi i imovine ili ako se pretresanje ima izvršiti u javnim prostorijama.

(3) Pretresanje se vrši danju od 6 časova do 21 čas. Pretresanje se može vršiti i noću, ako je danju započeto pa nije dovršeno ili ako je to zbog opasnosti od odlaganja izričito naredio sud ili ako postoje razlozi iz člana 83 stav 1 ovog zakonika.

Pravila pretresanja

Član 81

- (1) Držalac stana i drugih prostorija pozvaće se da prisustvuje pretresanju, a ako je on odsutan, pozvaće se njegov zastupnik ili neko od odraslih ukućana ili susjeda.
- (2) Zaključane prostorije, namještaj ili druge stvari otvoriće se silom samo ako njihov držalac nije prisutan ili neće dobrovoljno da ih otvori. Prilikom otvaranja izbjegavaće se nepotrebno oštećenje.
- (3) Pretresanju stana ili lica prisustvuju dva punoljetna građanina kao svjedoci, osim ako postoje razlozi iz člana 83 stav 4 ovog zakonika. Pretresanje lica vrši lice istog pola, a za svjedoka se uzima lice istog pola. Svjedoci će se prije početka pretresanja upozoriti da paze na tok pretresanja, kao i da imaju pravo da prije potpisivanja zapisnika o pretresanju stave svoje prigovore, ako smatraju da sadržina zapisnika nije tačna.
- (4) Kad se pretresaju prostorije državnog organa, privrednog društva ili drugog pravnog lica, pozvaće se njihov rukovodilac da prisustvuje pretresanju.
- (5) Pretresanje i pregledi u vojnoj zgradi izvršiće se po odobrenju nadležnog vojnog starješine i uz prisustvo lica koje on odredi.
- (6) Ako se pretresanje mora izvršiti na brodu ili vazduhoplovu, naredba o pretresanju će se predati zapovjedniku broda, odnosno vazduhoplova. Zapovjednik broda, odnosno vazduhoplova ili lice koje on odredi prisustvuje pretresanju.
- (7) Pretresanje stana i lica treba vršiti obazrivo, uz poštovanje ljudskog dostojanstva i prava na privatnost, bez nepotrebnog remećenja kućnog reda i uznemiravanja građana.
- (8) O pretresanju sastaviće se zapisnik, koji potpisuju lice kod koga se ili na kome se pretresanje vrši i lica čije je prisustvo obavezno. Tok pretresanja se može audio ili audiovizuelno snimiti uz obraćanje posebne pažnje na mjesta na kojima su pronađena određena lica i predmeti. Mjesto pretresanja i njegovi pojedini dijelovi, kao i lica, odnosno predmeti pronađeni tokom pretresanja se mogu fotografisati. Audio, odnosno audiovizuelni snimak i fotografije se prilažu zapisniku o pretresanju i mogu služiti kao dokaz.
- (9) Prilikom pretresanja privremeno će se oduzeti samo oni predmeti i isprave koji su u vezi sa svrhom pretresanja. U zapisnik će se unijeti i tačno naznačiti predmeti i isprave koji se oduzimaju, što će se unijeti i u potvrdu koja će se odmah izdati licu kome su predmeti, odnosno isprave oduzete.

Oduzimanje drugih predmeta po osnovu naredbe o pretresanju

Član 82

- (1) Ako se prilikom pretresanja stana ili lica nađu predmeti koji nemaju veze sa krivičnim djelom zbog kojeg je pretresanje naređeno, ali koji ukazuju na drugo krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, oni će se opisati u zapisniku i privremeno oduzeti, a o oduzimanju će se odmah izdati potvrda.
- (2) Ako pretresanju nije prisustvovao nadležni državni tužilac, on će se odmah obavijestiti o pronalasku predmeta iz stava 1 ovog člana, radi pokretanja krivičnog postupka. Ovi predmeti će se odmah vratiti, ako državni tužilac nađe da nema osnova za pokretanje krivičnog postupka, a ne postoji drugi zakonski osnov po kome bi se ti predmeti mogli oduzeti.
- (3) Ako se kod pretresanja računara i sličnih uređaja za automatsku obradu podataka oduzmu određeni predmeti, oni će se odmah vratiti svojim korisnicima, ako nijesu potrebni za vođenje postupka. Lični podaci prikupljeni pretresanjem mogu se koristiti samo u svrhu vođenja krivičnog postupka i izbrisati se čim ta svrha prestane.

Ulazak u tuđi stan bez naredbe i pretresanje

Član 83

(1) Ovlašćeni policijski službenik može i bez naredbe suda ući u tuđi stan ili druge prostorije i po potrebi izvršiti pretresanje ako to držalac stana traži ili ako neko zove u pomoć ili ako je to neophodno radi sprječavanja vršenja krivičnog djela ili neposrednog hvatanja učinioca krivičnog djela ili radi spašavanja ljudi ili imovine ili radi izvršenja odluke o pritvoru ili dovođenju okrivljenog ili drugog lica ili radi lišenja slobode učinioca krivičnog djela koji je u bjekstvu ili lica za kojim je raspisana potjernica ili ako se pretresanje ima izvršiti u javnim prostorijama.

(2) Držalac stana, ako je prisutan, ima pravo da na postupak ovlašćenog policijskog službenika iz stava 1 ovog člana iznese primjedbe. Ovlašćeni policijski službenik je dužan da držaoca stana obavijesti o ovom pravu i da njegove primjedbe unese u potvrdu o ulasku u stan, odnosno u zapisnik o pretresanju stana.

(3) U slučaju iz stava 1 ovog člana, ako je izvršen samo ulazak u tuđi stan ili druge prostorije bez pretresanja, držaocu stana izdaće se potvrda, u kojoj će se naznačiti razlog ulaska u stan, odnosno druge prostorije, kao i primjedbe držaoca. Ako se u tuđem stanu ili drugim prostorijama vrši i pretresanje, postupiće se u skladu sa članom 81 st. 3, 7 i 8 i članom 82 stav 1 ovog zakonika.

(4) Pretresanje se može sprovesti i bez prisustva svjedoka ako bi prisustvo pretresanju izložilo svjedoke riziku od fizičkih povreda ili ako prisustvo svjedoka nije moguće odmah obezbijediti, a postoji opasnost od odlaganja. Razlozi za pretresanje bez prisustva svjedoka moraju se naznačiti u zapisniku.

(5) Ovlašćeni policijski službenik može, bez naredbe za pretresanje i bez prisustva svjedoka, sprovesti pretresanje lica prilikom izvršenja naredbe o prinudnom dovođenju ili prilikom lišenja slobode, ako postoji sumnja da lice posjeduje oružje ili oruđe za napad ili ako postoji sumnja da će lice odbaciti, sakriti ili uništiti predmete koje treba od njega oduzeti kao dokaz u krivičnom postupku.

(6) Ako postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, ovlašćeni policijski službenik može, bez naredbe suda i bez prisustva svjedoka, izvršiti pretresanje prevoznih sredstava, putnika, prtljaga i drugih pokretnih stvari, osim stvari iz člana 75 stav 2 ovog zakonika.

(7) Kad ovlašćeni policijski službenik vrši pretresanje bez naredbe za pretresanje dužan je da o tome odmah podnese izvještaj sudiji za istragu.

Pravno nevaljani dokazi

Član 84

Ako je pretresanje izvršeno suprotno odredbama člana 76, člana 80 stav 1, člana 81 stav 3 i člana 83 ovog zakonika, zapisnici o pretresanju i dokazi pribavljeni pretresanjem ne mogu se koristiti kao dokaz u krivičnom postupku.

GLAVA XVII

Ovlašćenja i radnje policije u izviđaju

Član 257

(1) Ako postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, policija je dužna da obavijesti državnog tužioca i samoinicijativno ili po zahtjevu državnog tužioca preduzme potrebne mjere da se pronađe učinilac krivičnog djela, da se učinilac ili saučesnik ne sakrije

ili ne pobjegne, da se otkriju i obezbijede tragovi krivičnog djela i predmeti koji mogu poslužiti kao dokaz, kao i da prikupi sva obavještenja koja bi mogla biti od koristi za uspješno vođenje krivičnog postupka.

(2) U cilju ispunjenja dužnosti iz stava 1 ovog člana, policija može da traži obavještenja od građana, primijeni poligrafsko testiranje, izvrši analiziranje glasa, izvrši antiteroristički pregled, ograniči kretanje odnosno pristup određenih lica na određenom prostoru za potrebno vrijeme, javno raspiše nagradu u cilju prikupljanja obavještenja, izvrši potreban pregled prevoznih sredstava, putnika i prtljaga, preduzme potrebne mjere u cilju pronalaženja lica, preduzme potrebne mjere u vezi sa utvrđivanjem identiteta lica i istovjetnosti predmeta, uzme uzorak za DNK analizu, raspiše potragu za licima i stvarima za kojima se traga, pregleda određene objekte i prostorije državnih organa, privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika u prisustvu odgovornog lica, ostvari uvid u njihovu dokumentaciju i po potrebi je oduzme, kao i da preduzme i druge potrebne radnje i mjere u skladu sa ovim zakonikom. O činjenicama i okolnostima koje su utvrđene prilikom preduzimanja pojedinih radnji, a mogu biti od interesa za krivični postupak, kao i o predmetima koji su pronađeni ili oduzeti sastaviće se zapisnik ili službena zabilješka. Izvršenje pojedinih radnji iz ovog stava policija može da zabilježi i uređajem za audio ili audiovizuelno snimanje i ovi snimci se prilažu zapisniku, odnosno službenoj zabilješci.

(3) Prilikom uviđaja za krivično djelo protiv bezbjednosti javnog saobraćaja za koje postoje osnovi sumnje da je prouzrokovalo teške posljedice ili da je izvršeno sa umišljajem, policija može od osumnjičenog privremeno, a najduže do tri dana, oduzeti vozačku dozvolu.

(4) Lice prema kojem je primijenjena neka od radnji ili mjera iz st. 2 i 3 ovog člana ima pravo da podnese pritužbu nadležnom državnom tužiocu.

Zadržavanje na mjestu izvršenja krivičnog djela i druge radnje

Član 258

(1) Ovlašćeni policijski službenik ima pravo da lice zatečeno na mjestu izvršenja krivičnog djela uputi državnom tužiocu ili da ga zadrži na mjestu izvršenja krivičnog djela do njegovog dolaska, ako bi to lice moglo dati podatke važne za krivični postupak i ako je vjerovatno da se njegovo saslušanje kasnije ne bi moglo izvršiti ili bi bilo skopčano sa znatnim odugovlačenjem ili drugim teškoćama. Zadržavanje ovog lica na mjestu izvršenja krivičnog djela ne može trajati duže od šest sati.

(2) Kad je to neophodno radi utvrđivanja identiteta ili u drugim slučajevima od interesa za uspješno vođenje postupka, policija može fotografisati osumnjičenog i uzeti otiske njegovih prstiju, kao i preduzeti druge radnje potrebne za utvrđivanje identiteta, a uz prethodno odobrenje državnog tužioca i javno objaviti fotografiju osumnjičenog.

(3) Ako je potrebno da se utvrdi od koga potiču otisci prstiju na pojedinim predmetima, policija može uzimati otiske prstiju od lica za koja postoji vjerovatnoća da su mogla doći u dodir s tim predmetima.

(4) Lice prema kome je preduzeta neka od radnji iz ovog člana ima pravo da podnese pritužbu nadležnom državnom tužiocu ili neposredno višem organu policije.

Prikupljanje obavještenja od građana

Član 259

(1) Policija može pozivati građane radi prikupljanja obavještenja o krivičnom djelu i učiniocu. U pozivu se mora naznačiti razlog pozivanja i da građanin ima pravo da u prostorije policije dođe zajedno sa advokatom. Prinudno se može dovesti lice koje se nije odazvalo pozivu samo ako je u pozivu bilo na to upozoreno.

- (2) Prikupljanje obavještenja od strane policije od istog lica može trajati onoliko koliko je neophodno da se dobije potrebno obavještenje, a najduže šest sati.
- (3) Obavještenja od građana ne smiju se prikupljati prinudno niti uz obmanu ili iscrpljivanje, a policija mora da poštuje ličnost i dostojanstvo građana. Ako građanin odbije da pruži obavještenja on se ne može dalje zadržavati i u tom slučaju se ne primijenjuje pravilo o roku iz stava 2 ovog člana.
- (4) Ako pozvani građanin dođe u prostorije policije zajedno sa advokatom, policija će dopustiti da advokat prisustvuje prikupljanju obavještenja od građanina.
- (5) Službena zabilješka ili zapisnik o datom obavještenju pročit će se licu koje je obavještenje dalo. To lice može staviti primjedbe koje je policija dužna da unese u službenu zabilješku ili zapisnik. Kopija službene zabilješke ili zapisnika o datom obavještenju izdaće se građaninu, ako to zahtijeva.
- (6) Građanin se može ponovo pozivati radi prikupljanja obavještenja o okolnostima drugog krivičnog djela ili učinioca, a radi prikupljanja obavještenja o istom krivičnom djelu može se ponovo pozvati uz saglasnost državnog tužioca.
- (7) Prilikom postupanja u skladu sa st. 1 do 6 ovog člana policija ne može građane saslušavati u svojstvu okrivljenog, svjedoka ili vještaka.

Lišenje slobode od strane policije

Član 264

- (1) Ovlašćeni policijski službenici mogu neko lice lišiti slobode, ako postoji neki od razloga za određivanje pritvora iz člana 175 ovog zakonika, ali su dužni da o tome odmah obavijeste državnog tužioca, sačine službenu zabilješku koja obavezno sadrži vrijeme i mjesto lišenja slobode i da to lice, bez odlaganja sprovedu državnom tužiocu. Prilikom dovođenja ovlašćeni policijski službenik će državnom tužiocu predati službenu zabilješku, a državni tužilac će u zapisnik unijeti i izjavu lica lišenog slobode o vremenu i mjestu lišenja slobode.
- (2) Lice lišeno slobode mora biti upoznato sa pravima iz člana 5 ovog zakonika.
- (3) U slučaju da lice lišeno slobode ne bude sprovedeno državnom tužiocu u roku od 24 časa od časa lišenja slobode, policija je dužna da to lice pusti na slobodu odmah.
- (4) Lice lišeno slobode u skladu sa stavom 1 ovog člana ne može biti ponovo lišeno slobode za isto krivično djelo.
- (5) Ovlašćeni policijski službenici mogu lišiti slobode lice za kojim je raspisana međunarodna potjernica. Lice lišeno slobode će se bez odlaganja sprovesti sudiji za istragu, a najkasnije u roku od 24 časa od časa lišenja slobode.

Lišenje slobode lica zatečenog u izvršenju krivičnog djela

Član 265

Lice zatečeno u izvršenju krivičnog djela za koje se goni po službenoj dužnosti može svako lišiti slobode. Lice lišeno slobode se mora odmah predati državnom tužiocu ili policiji, a ako se to ne može učiniti, mora se odmah obavijestiti jedan od tih organa. Policija će postupiti u skladu sa članom 264 ovog zakonika.

Podnošenje krivične prijave od strane policije

Član 270

(1) Na osnovu prikupljenih obavještenja policija sastavlja i podnosi državnom tužiocu krivičnu prijavu, obavještava ga o preduzetim radnjama u izviđaju i navodi dokaze za koje je saznala prilikom prikupljanja obavještenja. Uz prijavu dostavljaju se i predmeti, skice, fotografije, audio i audiovizuelni snimci, pribavljeni izvještaji, spisi o preduzetim mjerama i radnjama, zapisnici, službene zabilješke, izjave i drugi materijali koji mogu biti korisni za uspješno vođenje krivičnog postupka.

(2) Ako policija poslije podnošenja krivične prijave sazna za nove činjenice, dokaze ili tragove krivičnog djela, dužna je da prikupi potrebna obavještenja i da izvještaj o tome kao dopunu krivične prijave dostavi državnom tužiocu.

3. ZAKON O UNUTRAŠNjim POSLOVIMA

Policijski poslovi

Član 18

Policijski poslovi su:

- 1) zaštita i unapređenje bezbjednosti građana i Ustavom utvrđenih sloboda i prava;
- 2) zaštita imovine;
- 3) sprječavanje vršenja, otkrivanje i rasvjetljavanje krivičnih djela za koja se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti i prekršaja;
- 4) prevencija svih oblika kriminaliteta i drugih nezakonitih postupanja, pronalaženje učinilaca krivičnih djela i prekršaja i njihovo dovođenje nadležnim organima, kao i preduzimanje mjera i radnji za otkrivanje i identifikovanje imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću;
- 5) obezbjeđivanje tragova i predmeta koji mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom i prekršajnom postupku, vođenje DNK registra i obrada podataka u tom registru, uzimanje otisaka prstiju, kao i druga kriminalističko-forenzička vještačenja i analize upotrebom savremenih forenzičkih metoda i evidencija;
- 6) održavanje javnog reda i mira i sprječavanje nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama;
- 7) pružanje pomoći u izvršenjima;
- 8) operativni i analitički poslovi, kao i poslovi koji se obavljaju primjenom policijsko-obavještajnog modela;
- 9) obezbjeđivanje određenih ličnosti, objekata i prostora;
- 10) zaštita kritične infrastrukture Policije;
- 11) regulisanje, kontrola i nadzor u saobraćaju na putevima;
- 12) granična kontrola;
- 13) postupanje prema strancima u slučajevima propisanim zakonom;
- 14) izvršavanje odluka nadležnog organa o zadržavanju lica i drugih odluka u skladu sa zakonom;
- 15) poslovi na moru i unutrašnjim plovnim putevima iz nadležnosti Policije;
- 16) obezbjeđivanje javnih okupljanja građana i javnih priredbi u skladu sa zakonom; i
- 17) drugi poslovi propisani zakonom.

Policijski poslovi vrše se primjenom policijskih ovlašćenja, mjera i radnji.

IV. POLICIJSKA OVLAŠĆENJA I DUŽNOSTI

1. Opšta pravila

Vrste policijskih ovlašćenja, mjera i radnji

Član 41

Policijska ovlašćenja, mjere i radnje su:

- 1) obrada podataka o ličnosti i drugih podataka;
- 2) utvrđivanje identiteta lica i istovjetnosti predmeta;
- 3) pozivanje;
- 4) dovođenje;
- 5) privremeno ograničenje slobode kretanja;
- 6) davanje upozorenja;
- 7) izdavanje naređenja;
- 8) upotreba tuđeg saobraćajnog sredstva ili sredstva veze;
- 9) utvrđivanje prisustva alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci u organizmu;
- 10) privremeno oduzimanje, čuvanje i uništenje predmeta;
- 11) traganje za licima i predmetima;
- 12) zaustavljanje i pregled lica, predmeta i prevoznih sredstava;
- 13) javno obećanje nagrade;
- 14) snimanje na javnom mjestu;
- 15) upotreba sredstava prinude;
- 16) sprovođenje posebnih policijskih radnji;
- 17) sprovođenje pripremnih radnji za primjenu mjera tajnog nadzora;
- 18) poligrafsko testiranje;
- 19) protivdiverzioni pregled;
- 20) obezbjeđenje i pregled mjesta događaja;
- 21) preduzimanje mjera za otklanjanje neposredne opasnosti; i
- 22) druga ovlašćenja propisana zakonom.

Policijski službenici

Član 42

Policijska ovlašćenja u vršenju policijskih poslova primjenjuju policijski službenici.

Direktor i pomoćnik direktora Policije imaju policijska ovlašćenja u vršenju policijskih poslova, kao i prava, obaveze i odgovornosti u vezi sa tim ovlašćenjima.

Pripravnik u Policiji, za vrijeme trajanja pripravničkog staža ne može primjenjivati policijska ovlašćenja.

Uslovi za primjenu policijskih ovlaštenja

Član 43

Policijska ovlaštenja mogu se primijeniti samo ako su ispunjeni zakonom propisani uslovi za njihovu primjenu.

Policijski službenik primjenjuje policijska ovlaštenja po:

- 1) sopstvenoj procjeni ispunjenosti zakonom propisanih uslova za primjenu;
- 2) naredjenju neposrednog rukovodioca, odnosno nadređenog policijskog službenika, u skladu sa zakonom; ili
- 3) naredbi suda ili državnog tužioca, u skladu sa posebnim zakonom.

Kad je nadređeni policijski službenik prisutan prilikom primjene policijskih ovlaštenja, policijska ovlaštenja primjenjuju se po njegovom naredjenju, izuzev u situacijama koje nalažu hitnost u postupanju.

Lice prema kome se primjenjuje policijsko ovlaštenje ima pravo da, kad to okolnosti omogućavaju i ako se time ne ugrožava ili ne odlaže izvršenje policijskog zadatka, bude upoznato sa razlozima za preduzimanje policijskog ovlaštenja, ukaže na okolnosti koje smatra bitnim u vezi sa primjenom policijskog ovlaštenja, bude upoznato sa identitetom policijskog službenika koji primjenjuje policijsko ovlaštenje i da traži prisustvo lica koje uživa njegovo povjerenje.

Snimanje radnji policijskih službenika

Član 44

Radnje policijskih službenika mogu se snimati uređajima za audio-vizuelno snimanje u cilju zaštite bezbjednosti lica i imovine vršenjem policijskih poslova, kontrole primjene policijskih ovlaštenja, kao i zaštite policijskih službenika.

Uređaji iz stava 1 ovog člana, nalaze se na vidnom mjestu kod policijskog službenika, odnosno na vidnom mjestu u službenom vozilu, plovilu ili vazduhoplovu.

Lice prema kome se primjenjuje policijsko ovlaštenje, kad to okolnosti omogućavaju i ako se time ne ugrožava ili ne odlaže izvršenje policijskog zadatka, biće upoznato da se radnje policijskih službenika snimaju i ta radnja upoznavanja će biti snimljena.

Snimke nastale u smislu stava 1 ovog člana, koji se ne koriste u postupcima koji se vode u skladu sa odredbama posebnih zakona, Policija će uništiti u roku od 90 dana od dana njihovog nastanka.

Omogućavanje medicinske pomoći

Član 45

Ako lice prema kome se primjenjuje policijsko ovlaštenje to zahtijeva, policijski službenik će omogućiti da mu se pruži medicinska pomoć.

Princip srazmjernosti

Član 46

Primjena policijskog ovlaštenja mora biti srazmjerna potrebi zbog koje se preduzima.

Između više policijskih ovlaštenja, primijenit će se ono kojim se zadatak može izvršiti blagovremeno, sa najmanje štetnih posljedica i kojim se najmanje ograničavaju ljudska prava i slobode.

Prilikom primjene sredstava prinude, njihova upotreba treba da bude postupna, od najblažeg prema težem sredstvu prinude, ako je to moguće i uz minimum neophodne sile.

Zaštita oštećenih krivičnim djelom i drugih lica

Član 47

Policija će, ako za vrijeme dok za to postoje opravdani razlozi, preduzimanjem odgovarajućih mjera, zaštititi oštećenog i drugo lice koje je dalo ili može dati podatke od značaja za krivični postupak ili lice koje je sa tim licima u vezi, ako im od učinioca krivičnog djela ili drugih lica prijeti opasnost.

Policijski službenik je dužan da štiti podatke čije bi otkrivanje izložilo opasnosti lice iz stava 1 ovog člana, tako što prilikom izvještavanja može uskratiti podatak o identitetu lica od kojeg je dobilo obavještenje.

Mjere iz stava 1 ovog člana, preduzimaju se na način da se u potpunosti zaštiti identitet oštećenog i drugih lica.

Obaveza čuvanja podataka

Član 48

Policijski službenik dužan je da čuva i štiti tajne podatke i podatke o ličnosti do kojih je došao u toku ili povodom vršenja policijskih poslova, u skladu sa zakonom.

Obaveza čuvanja i zaštite tajnih podataka traje i nakon prestanka vršenja policijskih poslova, odnosno prestanka radnog odnosa u Ministarstvu.

Policijski službenik se može osloboditi obaveze čuvanja tajnih podataka, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Policijski službenik može učiniti javno dostupnim podatke o ličnosti (u daljem tekstu: lični podaci) do kojih je došao u radu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Izvršavanje naređenja

Član 49

Policijski službenik dužan je da izvrši sva naređenja neposrednog rukovodioca izdata radi vršenja policijskih poslova, osim naređenja čije bi izvršenje predstavljalo krivično djelo.

Ako naređenje smatra nezakonitim iz drugih razloga, policijski službenik dužan je da o tome obavijesti ministra, direktora Policije i rukovodioca organizacione jedinice u kojoj je raspoređen.

Policija je dužna da policijskom službeniku u slučaju iz stava 2 ovog člana obezbijedi zaštitu u skladu sa zakonom.

Službena legitimacija i službena značka

Član 50

Policijskom službeniku se radi dokazivanja svojstva policijskog službenika, izdaju službena legitimacija i službena značka.

Službenu legitimaciju i službenu značku izdaje Ministarstvo.

O izdatim službenim legitimacijama i službenim značkama vodi se evidencija koja, pored ostalih podataka, sadrži i lične podatke policijskog službenika.

Izgled i sadržaj službene legitimacije i izgled službene značke, kao i sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 3 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Uniforma, oznake zvanja i posebne oznake

Član 51

Policijske poslove policijski službenici vrše u uniformi na kojoj se nalaze oznake zvanja i posebne oznake.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, policijski službenici, čija priroda i uslovi vršenja poslova to zahtijevaju, određene policijske poslove mogu vršiti u civilnom odijelu.

Lica koja nijesu policijski službenici ne mogu da nose uniforme koje su istovjetne ili slične uniformama koje nose policijski službenici.

Polaznici osnovnog policijskog obrazovanja iz člana 147 ovog zakona i pripravnici u Policiji, nose uniforme koje su istovjetne uniformama koje nose policijski službenici, ali sa različitim i vidno istaknutim oznakama.

Uniforme, oznake zvanja i posebne oznake, utvrđuje Vlada.

Predstavljanje i identifikacija policijskih službenika

Član 52

Ako policijski službenik vrši policijske poslove u civilnom odijelu, dužan je da se, prije početka primjene policijskog ovlašćenja, predstavi pokazivanjem službene legitimacije.

Policijski službenik u uniformi dužan je da se, prije početka primjene policijskog ovlašćenja, predstavi pokazivanjem službene legitimacije ili službene značke, ako to zahtijeva lice prema kome se primjenjuje policijsko ovlašćenje.

Izuzetno, policijski službenik neće se predstaviti na način iz st. 1 i 2 ovog člana, kad to može ugroziti postizanje cilja u vršenju policijskog posla.

U slučaju iz stava 3 ovog člana, policijski službenik će u toku primjene policijskog ovlašćenja upozoriti građanina riječju „Policija”.

Odredbe stava 4 ovog člana ne primjenjuju se u situacijama kad to može da ugrozi postizanje cilja u vršenju policijskog posla.

Ako usljed korišćenja posebne opreme u vršenju policijskih poslova nije moguće predstavljanje, odnosno identifikovanje policijskih službenika, na uniformi odnosno djelovima posebne opreme nalazi se vidljiva oznaka koja se sastoji od kombinacije slova i/ili brojeva, koja će omogućiti identifikaciju policijskog službenika.

O zaduženju oznaka iz stava 6 ovog člana, vodi se posebna evidencija.

Bliže karakteristike oznaka iz stava 6 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Primjena policijskih ovlaštenja prema ranjivim kategorijama lica

Član 53

Policijski službenici su dužni da u svim, a naročito u zakonom propisanim slučajevima, posebno obazrivo primjenjuju policijska ovlaštenja prema licima mlađim od 14 godina, očigledno bolesnim, starim i iznemoglim licima, licima sa invaliditetom, licima čije je kretanje znatno otežano, kao i prema ženama čija je trudnoća vidljiva, uz primjenu zakonom propisanih ograničenja.

Policijski službenici primjenjuju policijska ovlaštenja prema licima iz stava 1 ovog člana naročito vodeći računa o duševnoj razvijenosti, osjetljivosti, ličnim svojstvima i privatnosti tih lica.

Policijski službenici će prilikom primjene policijskih ovlaštenja prema licima sa invaliditetom, kad to ocijene potrebnim, zatražiti pomoć lica koje raspolaže znanjima o ispravnom načinu komunikacije i ophođenja prema licu sa invaliditetom.

Poslove, u skladu sa zakonom kojim se uređuje postupanje prema maloljetnicima u krivičnom postupku, vrše policijski službenici koji su posebno obučeni za postupanje sa maloljetnim učioniocima krivičnih djela i maloljetnicima kao učesnicima u krivičnom postupku.

Prema maloljetniku policijska ovlaštenja se, po pravilu, primjenjuju u prisustvu roditelja ili zakonskog zastupnika i branioca.

Izuzetno od stava 5 ovog člana, policijska ovlaštenja prema maloljetniku primjenjuju se bez prisustva roditelja ili zakonskog zastupnika, u prisustvu predstavnika organa nadležnog za socijalnu i dječju zaštitu ili trećeg lica od povjerenja, u slučaju kad postoji osnov sumnje da je roditelj ili zakonski zastupnik učinio krivično djelo ili prekršaj na štetu maloljetnika.

U cilju sprječavanja neposrednog izvršenja krivičnog djela ili prekršaja, policijski službenik može primijeniti policijska ovlaštenja prema maloljetniku bez prisustva roditelja, zakonskog zastupnika, branioca, trećeg lica od povjerenja ili predstavnika organa nadležnog za socijalnu i dječju zaštitu.

Primjena policijskih ovlaštenja prema licu sa imunitetom

Član 54

Policijski službenik je dužan da prema licu koje uživa imunitet postupa u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorom i posebnim propisom.

Policijski službenik je dužan da o postupanju prema licu iz stava 1 ovog člana, bez odlaganja, obavijesti neposrednog rukovodioca.

Neposredni rukovodilac je dužan da o postupanju iz stava 2 ovog člana, bez odlaganja, obavijesti direktora Policije.

Primjena policijskih ovlaštenja prema vojnim licima

Član 55

Policijska ovlaštenja utvrđena ovim zakonom policijski službenik primjenjuje i prema vojnim licima, ako posebnim zakonom nije drukčije propisano.

O preduzimanju policijskih ovlaštenja prema licima iz stava 1 ovog člana, odmah se obavještava nadležna organizaciona jedinica Generalštaba Vojske Crne Gore.

Službeno oružje, druga oprema i sredstva za vršenje policijskih poslova

Član 56

Policijski službenik, kome priroda posla to nalaže, dužan je i ovlašten da nosi službeno oružje i municiju, kao i drugu opremu i sredstva za vršenje policijskih poslova u toku radnog vremena.

Policijski službenik može da nosi službeno oružje i municiju i van radnog vremena.

4. ZAKON O POSTUPANJU PREMA MALOLJETNICIMA U KRIVIČNOM POSTUPKU

Pozivanje i dovođenje maloljetnika

Član 59

(1) Maloljetnik se poziva preko zakonskog zastupnika, osim ako to nije moguće zbog potrebe hitnog postupanja ili drugih okolnosti.

(2) Kad se prema maloljetniku izdaje naredba za dovođenje, ovu mjeru sprovodi policajac za maloljetnike u civilnoj odjeći, vozilu bez policijskih oznaka i bez vezivanja, osim ako to zahtijevaju okolnosti izvršenja krivičnog djela, vodeći računa o dostojanstvu maloljetnika.

Izviđaj

Član 64

(1) Kad prikuplja obavještenja od maloljetnog lica policajac za maloljetnike postupa u skladu sa odredbama Zakonika o krivičnom postupku o prikupljanju obavještenja od građana i čini to, po pravilu, u prisustvu zakonskog zastupnika maloljetnog lica ili predstavnika organa nadležnog za socijalnu i dječju zaštitu (u daljem tekstu: organ starateljstva).

(2) Maloljetnika u izviđaju saslušava državni tužilac za maloljetnike, u skladu sa odredbama Zakonika o krivičnom postupku o saslušanju osmunjičenog u izviđaju i čini to u prisustvu branioca i, po pravilu, u prisustvu zakonskog zastupnika maloljetnika, odnosno predstavnika organa starateljstva.

(3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, po odobrenju državnog tužioca za maloljetnike, policajac za maloljetnike može saslušati maloljetnika uz njegov pristanak i pristanak njegovog zakonskog zastupnika u prisustvu branioca i, po pravilu, u prisustvu zakonskog zastupnika maloljetnika, odnosno predstavnika organa starateljstva.

(4) Na lišenje slobode maloljetnika od strane organa uprave nadležnog za poslove policije (u daljem tekstu: policija), zadržavanje od strane državnog tužioca za maloljetnike i određivanje pritvora u izviđaju shodno se primjenju odredbe Zakonika o krivičnom postupku.

Postupanje prilikom izricanja opomene

Član 67

(1) Nakon što utvrdi da su ispunjeni uslovi iz člana 10 ovog zakona, državni tužilac za maloljetnike ili policajac za maloljetnike, uz odobrenje državnog tužioca za maloljetnike, donosi rješenje o izricanju, odnosno određivanju opomene. Protiv tog rješenja nije dozvoljena žalba.

(2) Rješenje iz stava 1 ovog člana dostavlja se maloljetniku, njegovom zakonskom zastupniku, braniocu i organu starateljstva.

(3) U rješenju o izricanju, odnosno određivanju opomene državni tužilac za maloljetnike ili policajac za maloljetnike ukazuje na društvenu neprihvatljivost i štetnost njegovog ponašanja, posljedice koje takvo ponašanje može imati na njega, kao i na mogućnost vođenja krivičnog postupka i izricanje krivične sankcije u slučaju ponovnog izvršenja krivičnog djela.

5. ZAKON O PREKRŠAJIMA

Naredba za dovođenje

Član 165

(1) Naredba za dovođenje se izdaje u pisanom obliku i sadrži: lično ime okrivljenog koga treba dovesti, kao i druge potrebne podatke koji su poznati, prekršaj koji mu se stavlja na teret, uz navođenje odredaba zakona kojim je prekršaj utvrđen, razlog zbog kojeg se nalaže dovođenje, službeni pečat i potpis sudije.

(2) Naredbu za dovođenje izvršava organ nadležan za poslove policije.

(3) Lice kome je povjereno izvršenje naredbe predaje naredbu okrivljenom i poziva ga da pođe sa njim. Ako okrivljeni to odbije, dovešće ga prinudno.

(4) Protiv vojnih lica i pripadnika policije, po pravilu, se neće izdavati naredba za dovođenje, već će se zatražiti od njihovog pretpostavljenog, odnosno ustanove da ih dovede. Ako je to nužno, s obzirom na okolnosti slučaja, ta će se lica dovesti prema opštim pravilima o dovođenju iz st. 1, 2 i 3 ovog člana.

Lišenje slobode

Član 166

(1) Ovlašćeni policijski službenik ili drugo službeno lice, kad je ovlašćeno posebnim zakonom, ukoliko postoji osnovana sumnja da je određeno lice učinilo prekršaj, može to lice lišiti slobode, ako:

1) nije poznat identitet tog lica;

2) to lice nema prebivalište ili boravište u Crnoj Gori, a postoje okolnosti koje ukazuju da će pobjeći ili otići u drugu državu radi izbjegavanja odgovornosti za prekršaj;

3) postoje okolnosti koje ukazuju da će ponoviti prekršaj ili dovršiti pokušani prekršaj;

4) postoji opasnost da će uništiti, sakriti, izmijeniti ili falsifikovati dokaze koji su važni za prekršajni postupak.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, ovlašćeni policijski službenik odnosno drugo službeno lice dužno je da sačini službenu zabilješku koja sadrži vrijeme i mjesto lišenja slobode i da to lice, odmah, bez odlaganja, uz zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, privede u sud.

(3) Izuzetno, ukoliko se lice lišeno slobode, zbog objektivnih razloga ne može privesti u sud u skladu sa stavom 2 ovog člana, ovlašćeno lice iz stava 1 ovog člana, dužno je da lice lišeno slobode privede čim prestanu razlozi zbog kojih se to lice nije moglo privesti, a najkasnije u roku od 12 časova.

(4) Ukoliko ovlašćeni policijski službenik odnosno drugo službeno lice, liši slobode lice iz stava 1 ovog člana poslije 22 časa, to lice će privesti nadležnom sudu na početku radnog vremena suda, uključujući i neradne dane.

(5) Lice lišeno slobode mora biti odmah obaviješteno na svom jeziku ili na jeziku koji razumije o razlozima lišenja slobode i istovremeno upoznato da nije dužno ništa da izjavi, da ima pravo da uzme branioca koga samo izabere, da zahtijeva da se o lišenju slobode obavijesti lice koje samo odredi, kao i diplomatski, odnosno konzularni predstavnik države čiji je državljanin, odnosno predstavnik odgovarajuće međunarodne organizacije ako se radi o licu bez državljanstva.

Oduzimanje i zadržavanje putne isprave

Član 169

(1) Radi obezbjeđenja prisustva okrivljenog pred sudom, ovlašćeni policijski službenik ili drugo ovlašćeno lice može, u slučaju iz člana 166 stav 1 tačka 2 ovog zakona, od okrivljenog oduzeti putnu ispravu ili drugu ličnu ispravu, do privođenja pred sud.

(2) Sud može produžiti trajanje mjere iz stava 1 ovog člana do izvršenja prekršajne sankcije.

MJERE NADZORA

Vrste mjera

Član 171

(1) Ako postoje okolnosti koje ukazuju da bi okrivljeni mogao pobjeći, sakriti se, otići u nepoznato mjesto ili u drugu državu ili ometati vođenje prekršajnog postupka, kao i zbog sprječavanja okrivljenog da čini nove prekršaje ili iz razloga bezbjednosti saobraćaja ili kad se radi o prekršaju propisanom Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici, sud može, po službenoj dužnosti ili na predlog podnosioca zahtjeva ili oštećenog, obrazloženim rješenjem okrivljenom izreći jednu ili više mjera nadzora.

(2) Mjere nadzora su:

- 1) zabrana napuštanja stana;
- 2) zabrana napuštanja boravišta;
- 3) zabrana posjećivanja određenog mjesta ili područja;
- 4) obaveza povremenog javljanja određenom državnom organu;
- 5) zabrana pristupa ili sastajanja sa određenim licima;
- 6) privremeno oduzimanje putne isprave;
- 7) privremeno oduzimanje vozačke dozvole.

(3) U slučaju osnovane sumnje da je učinjen prekršaj propisan zakonom, organ nadležan za poslove policije prema učioniocu prekršaja može naredbom privremeno odrediti jednu ili više mjera nadzora iz stava 2 tač. 5, 6 i 7 ovog člana ili drugu mjeru propisanu zakonom, u trajanju do sedam dana, ukoliko posebnim zakonom nije drukčije propisano.

(4) Ako organ nadležan za poslove policije, u slučaju iz stava 3 ovog člana, u roku od sedam dana od dana određivanja mjere nadzora ne podnese sudu zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka sa predlogom za produženje mjere nadzora, ili ako nakon podnošenja takvog zahtjeva sud o mjeri nadzora ne odluči u daljem roku od tri dana, primjena mjere nadzora prestaje.

(5) Protiv rješenja kojim se odbija predlog za određivanje, odnosno produžava mjera nadzora i rješenja kojim se ukida primijenjena mjera nadzora, nije dopuštena žalba. Protiv rješenja kojim se određuje ili produžava mjera nadzora pravo žalbe ima okrivljeni. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja. O žalbi odlučuje drugostepeni sud u roku od 48 časova od prijema žalbe.

(6) Ako je prije ili tokom trajanja postupka protiv okrivljenog određena mjera nadzora, koja po svom sadržaju i svrsi odgovara zaštitnoj mjeri koja je na osnovu odluke o prekršaju primijenjena protiv okrivljenog, vrijeme trajanja mjere nadzora uračunava se u vrijeme trajanja izrečene zaštitne mjere.

6. ZAKON O BEZBJEDNOSTI SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA

II. OVLAŠĆENJA I OBAVEZE KOJIMA SE OBEZBJEĐUJE BEZBJEDNOST SAOBRAĆAJA

Član 8

Kontrolu i regulisanje saobraćaja na putevima vrši organ uprave nadležan za policijske poslove (u daljem tekstu: nadležni organ).

Izuzetno, kontrolu i regulisanje saobraćaja vojnih vozila na putevima mogu da vrše i vojna lica koja odredi organ državne uprave nadležan za poslove odbrane.

Na dijelu puta na kojem se izvode radovi regulisanje saobraćaja mogu vršiti i druga lica ovlašćena ovim zakonom.

III. PRAVILA SAOBRAĆAJA

1. Opšta pravila

Član 14

Učesnik u saobraćaju dužan je da postupa u skladu sa propisanim pravilima saobraćaja, saobraćajnom signalizacijom i znacima i naredbama koje daje policijski službenik koji vrši kontrolu saobraćaja na putevima (u daljem tekstu: ovlašćeni policijski službenik).

Učesnik u saobraćaju dužan je da postupa u skladu sa saobraćajnom signalizacijom i kad time odstupa od propisanih pravila saobraćaja.

Učesnik u saobraćaju dužan je da postupa u skladu sa svjetlosnim saobraćajnim znakom i kad se značenje tog znaka razlikuje od značenja ostalih saobraćajnih znakova ili pravila saobraćaja.

Učesnik u saobraćaju dužan je da postupa prema znacima, odnosno naredbama koje daje ovlašćeni policijski službenik i kad time odstupaju od propisanih pravila saobraćaja, značenja saobraćajnog znaka postavljenog na putu ili svjetlosnog saobraćajnog znaka.

25. Vozila sa prvenstvom prolaza

Član 107

Vozilo sa prvenstvom prolaza je policijsko vozilo, vojno vozilo, vozilo hitne medicinske pomoći, vatrogasne službe, odnosno službeno vozilo inspekcije za drumski saobraćaj kad daju posebne zvučne i svjetlosne znake.

Vozila sa prvenstvom prolaza su i vozila ministarstva nadležnog za izvršenje krivičnih sankcija kad prevoze lica lišena slobode, kad daju posebne zvučne i svjetlosne znake.

Posebni svjetlosni i zvučni znaci vozila sa prvenstvom prolaza su najmanje jedno plavo trepćuće ili rotaciono svijetlo (u daljem tekstu: plavo svijetlo) i sirena.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, vozilo sa prvenstvom prolaza može davati samo posebne svjetlosne znake bez sirene, ako je omogućena dovoljna vidljivost tog vozila i bezbjednost učesnika u saobraćaju,

osim kad se vozilo sa prvenstvom prolaza kreće brzinom većom od dozvoljene na tom dijelu puta i ako bi upotreba sirene onemogućila ili omela uspješno izvršenje službenog zadatka.

Uređaji za davanje posebnih zvučnih i svjetlosnih znakova mogu se ugrađivati i postavljati samo na vozilima iz st. 1 i 2 ovog člana i člana 105 stav 1 ovog zakona.

Uređaji za davanje posebnih zvučnih i svjetlosnih znakova mogu se upotrebljavati samo na vozilima iz st. 1 i 2 ovog člana i člana 105 stav 1 ovog zakona, kad je to neophodno za efikasno i bezbjedno izvršenje službene radnje koja ne trpi odlaganje.

Vozila sa prvenstvom prolaza imaju prvenstvo prolaza u odnosu na sva druga vozila, osim u odnosu na vozila pod pratnjom i vozila koja se kreću raskrscnicom na kojoj je saobraćaj regulisan svjetlosnim saobraćajnim znakovima ili znakovima ovlašćenog policijskog službenika, kad im je tim znakovima zabranjen prolaz i na njih se ne primjenjuju odredbe ovog zakona o ograničenju brzine, propuštanju pješaka, zabrani presijecanja kolone pješaka, zabrani preticanja i obilaženja vozila i zabrani korišćenja uređaja za komunikaciju, pod uslovom da ne ugrožavaju bezbjednost drugih učesnika u saobraćaju.

Na policijska vozila sa ugrađenim uređajima za utvrđivanje prekršaja u saobraćaju na kojima nema posebnih uređaja za davanje svjetlosnih i zvučnih znakova, ne primjenjuju se odredbe ovog zakona o poštovanju saobraćajnih znakova na putu, ograničenju brzine, zabrani preticanja i obilaženja vozila, kad neposredno prate vozilo kojim je učinjen prekršaj.

Član 108

Vozač koji na putu susretne ili ga sustigne vozilo, odnosno vozila sa prvenstvom prolaza, dužan je da propusti ta vozila, da im omogući mimoilaženje i preticanje, odnosno obilaženje, a po potrebi da ukloni vozilo sa kolovoza ili se zaustavi, kao i da se pridržava naredbi koje mu daju lica iz pratnje, odnosno da kretanje nastavi kad ova vozila prođu.

Kad vozilo sa prvenstvom prolaza obezbjeđuje prolaz vozilima koja se kreću iza njega, ostali učesnici u saobraćaju imaju obavezu da postupaju prema tim vozilima kao prema vozilima sa prvenstvom prolaza.

Lice koje upravlja vozilom sa prvenstvom prolaza dužno je da vodi računa o bezbjednosti ostalih učesnika u saobraćaju.

Pješak ne smije da stupi na kolovoz, odnosno dužan je da se skloni sa kolovoza da bi omogućio nesmetan prolaz vozilima sa prvenstvom prolaza.

Na međusobno pravo prvenstva prolaza vozila iz stava 1 ovog člana primjenjuju se odredbe ovog zakona o prvenstvu prolaza.

Član 109

Kad policijsko vozilo sa prvenstvom prolaza daje istovremeno i svjetlosni znak upozorenja, vozač vozila koje se kreće neposredno ispred policijskog vozila koje daje te znake, mora odmah bezbjedno da zaustavi svoje vozilo uz desnu ivicu kolovoza, a po mogućnosti van kolovoza.

Vozač vozila koje se kreće neposredno iza policijskog vozila ili službenog vozila inspekcije za drumski saobraćaj koje daje posebne zvučne i svjetlosne znake dužan je da postupi po znacima i naredbama ovlašćenog policijskog službenika i inspektora za drumski saobraćaj, odnosno da prati policijsko vozilo i vozilo inspekcije za drumski saobraćaj do pogodnog mjesta i da se bezbjedno zaustavi iza navedenih vozila.

Na policijskim vozilima i službenim vozilima inspekcije za drumski saobraćaj, osim uređaja iz člana 105 stav 2 i člana 107 stav 3 ovog zakona, mogu se ugraditi i uređaji na kojima se izriču ili ispisuju naredbe i obavještenja vozačima koji se kreću ispred ili iza.

8. Znaci i naredbe koje daju ovlašćena lica

Član 164

Učesnici u saobraćaju moraju postupati po znacima i naredbama koje daje ovlašćeni policijski službenik ili drugo zakonom ovlašćeno lice za neposredno regulisanje ili kontrolu saobraćaja.

Vozač je dužan da zaustavi vozilo na propisani znak ili naredbu ovlašćenog policijskog službenika.

Znaci se daju rukama, odnosno položajem tijela ovlašćenog policijskog službenika, uređajima za davanje svjetlosnih i zvučnih znakova, tablicom ili zastavicom za regulisanje saobraćaja, a naredbe usmeno.

Znaci i naredbe mogu se davati i iz vozila.

Na dijelu puta na kojem se izvode radovi i gdje je nastala prepreka koja se ne može odmah ukloniti, regulisanje saobraćaja mogu da obavljaju najmanje dva za to određena radnika izvođača radova, odnosno upravljača puta.

Regulisanje saobraćaja u slučaju iz stava 4 ovog člana vrši se zastavicama crvene i zelene boje, koje imaju sljedeće značenje:

- podignuta zelena zastavica - slobodan prolaz za vozila iz smjera gdje je ta zastavica podignuta,
- podignuta crvena zastavica - zabranjen prolaz za vozila iz smjera gdje je ta zastavica podignuta.

Izvođač radova, odnosno upravljač puta i radnici određeni da regulišu saobraćaj odgovorni su da se regulisanje saobraćaja iz stava 4 ovog člana vrši na propisan način.

Znaci i naredbe se daju na propisan način i moraju biti jasni, nedvosmisleni, uočljivi, odnosno čujni i imaju prvenstvo u odnosu na saobraćajnu signalizaciju i propisana pravila saobraćaja.

Bliži izgled i način davanja znakova i naredbi iz stava 1 ovog člana, kao i njihovo značenje propisuje Ministarstvo.

Član 169

Ovlašćeni policijski službenik dužan je da izađe na mjesto saobraćajne nezgode u kojoj je nastala materijalna šteta, ako to zahtijeva jedan od učesnika saobraćajne nezgode ili lice koje je pretrpjelo materijalnu štetu u nezgodi i izvrši uviđaj.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, učesnik u saobraćajnoj nezgodi koji je zahtijevao uviđaj, snosi troškove vršenja uviđaja u iznosu od 50 eura.

Lice iz stava 2 ovog člana ima pravo da od drugog učesnika u saobraćajnoj nezgodi za koga je pravosnažnom odlukom utvrđeno da je odgovoran za saobraćajnu nezgodu zahtijeva naknadu troškova uviđaja koje je platio.

Ukoliko jedan od učesnika saobraćajne nezgode ili lice koje je pretrpjelo materijalnu štetu u nezgodi iz stava 1 ovog člana, neposredno nakon saobraćajne nezgode zahtijeva vršenje uviđaja, ostali učesnici su dužni da ostanu na mjestu saobraćajne nezgode do završetka uviđaja.

Troškovi uviđaja iz stava 2 ovog člana, prihod su budžeta Crne Gore.

Član 172

Lice koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi ne smije uzimati alkoholna pića, opojne droge ili lijekove na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje dok se ne izvrši uviđaj.

Ovlašćeno lice koje vrši uviđaj saobraćajne nezgode u kojoj ima poginulih, odnosno povrijeđenih lica odrediće da se neposrednim učesnicima saobraćajne nezgode uzme krv ili urin radi utvrđivanja količine alkohola u krvi, odnosno prisustva psihoaktivnih supstanci u organizmu.

Prilikom vršenja uviđaja saobraćajne nezgode u kojoj nema poginulih, odnosno povrijeđenih lica, ovlašćeni policijski službenik će vozače koji su učestvovali u saobraćajnoj nezgodi obavezno podvrgnuti ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava (alkometar, droga test i dr.).

Ako vozač iz stava 3 ovog člana poriče da se nalazi pod dejstvom alkohola, opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje, a čije je prisustvo u organizmu utvrđeno pomoću odgovarajućih sredstava, odnosno ako odbije da potpiše zapisnik o alkotestiranju ili drugoj vrsti ispitivanja, ovlašćeni policijski službenik koji vrši uviđaj odrediće da se tom vozaču uzme krv ili urin radi analize.

Član 173

Ukoliko su na vozilu koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi očigledno neispravni sklopovi i uređaji vozila bitni za bezbjedno kretanje vozila, odnosno ukoliko vozilo nije u voznom stanju, ovlašćeni policijski službenik će isključiti vozilo iz saobraćaja i oduzeti registarske tablice.

Ovlašćeni policijski službenik će vozaču izdati potvrdu o privremeno oduzetim registarskim tablicama.

Isključenje vozila iz saobraćaja traje dok se nadležnom organu ne dostavi dokaz da je vozilo tehnički ispravno.

Član 175

Nakon obavljenog uviđaja, vozač, odnosno vlasnik vozila dužan je da vozilo, teret ili drugi materijal rasut po putu u toku saobraćajne nezgode, bez odlaganja, ukloni sa kolovoza.

Ako vozač nije u stanju da postupi u skladu sa stavom 1 ovog člana ili ne ukloni neispravno vozilo, ovlašćeni policijski službenik koji se zatekne na mjestu saobraćajne nezgode naložiće upravljaču puta da ukloni vozilo, teret, stvari ili drugi rasuti materijal sa kolovoza.

Na zahtjev ovlašćenog policijskog službenika, fizička, odnosno pravna lica iz st. 1 i 2 ovog člana moraju hitno preduzeti potrebne mjere i radnje za uklanjanje i čuvanje vozila sa teretom, stvari ili drugog rasutog materijala sa kolovoza i obezbijediti prohodnost puta.

Ako upravljač puta ne postupi po odredbi stava 2 ovog člana, a zbog onesposobljenosti vozila ili prepreka na kolovozu stvorenih od tereta, stvari ili drugih materijala bude onemogućeno kretanje drugim učesnicima u saobraćaju, ovlašćeni policijski službenik će preduzeti odgovarajuće mjere da se omogući normalno odvijanje saobraćaja.

Uklanjanje vozila i tereta iz stava 2 ovog člana izvršiće se o trošku vlasnika vozila.

XIV. POSEBNE MJERE I OVLAŠĆENJA

1. Isključenje vozača iz saobraćaja

Član 290

Ovlašćeni policijski službenik će privremeno isključiti vozača, odnosno instruktora vožnje iz saobraćaja ako:

- 1) napusti mjesto saobraćajne nezgode;
- 2) upravlja vozilom u saobraćaju pod dejstvom alkohola u koncentraciji većoj od 0,3 g/kg, opojnih droga ili drugih psihoaktivnih supstanci prije i za vrijeme vožnje ili odbije da se podvrgne ispitivanju, analizi krvi i/ili urina ili zdravstvenom pregledu;
- 3) odbije da se podvrgne kontrolnom zdravstvenom pregledu iz člana 184 ovog zakona;
- 4) je u takvom psihofizičkom stanju (umor, stres, bolest) da nije sposoban da bezbjedno upravlja vozilom;
- 5) ne poštuje ograničenja koja su određena u skladu sa ovim zakonom;
- 6) nema vozačku dozvolu za kategoriju vozila kojim upravlja, odnosno ako upravlja vozilom nakon isteka roka važenja vozačke dozvole ili kod sebe nema vozačku dozvolu ili ima vozačku dozvolu iz čijeg sadržaja se ne može utvrditi da li ima pravo na upravljanje tim vozilom;
- 7) koristi stranu vozačku dozvolu iz čijeg sadržaja se ne može utvrditi da li vozač ima pravo na upravljanje tim vozilom;
- 8) upravlja vozilom za vrijeme trajanja zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom ili za vrijeme trajanja mjere privremenog ograničenja prava na upravljanje motornim vozilom;
- 9) je zatečen da upravlja vozilom u saobraćaju za vrijeme trajanja isključenja iz saobraćaja;
- 10) upravlja vozilom kategorije AM, A1, A2 i A, a pri tome ne koristi zaštitnu kacigu u skladu sa ovim zakonom.

Isključenje vozača, odnosno instruktora vožnje u slučajevima iz stava 1 ovog člana sprovodi se na osnovu naređenja policijskog službenika.

Isključenje vozača iz saobraćaja traje do prestanka razloga za isključenje.

Ovlašćeni policijski službenik koji zatekne vozača da upravlja ili pokuša da upravlja vozilom nakon što je isključen iz saobraćaja na putu, ponovo će ga isključiti iz saobraćaja i izdati naređenje za premještanje vozila u skladu sa članom 293 ovog zakona.

2. Utvrđivanje prisustva alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci kod učesnika u saobraćaju

Član 291

Ovlašćeni policijski službenik može, radi provjere prisustva alkohola u organizmu ili postojanja znakova alkoholne poremećenosti, odnosno da li se nalazi pod dejstvom opojnih droga ili drugih psihoaktivnih supstanci vozača ili instruktora vožnje da podvrgne ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava i aparata za mjerenje alkoholisanosti (alkometar i dr.), odnosno pomoću odgovarajućih sredstava i metoda za utvrđivanje prisustva psihoaktivnih supstanci (test za utvrđivanje prisustva psihoaktivnih supstanci).

Vozač ili instruktor vožnje je dužan da, bez odlaganja, postupi po nalogu ovlašćenog policijskog službenika i omogućiti vršenje ispitivanja u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Ukoliko se, iz očigledno opravdanih razloga, ne može izvršiti ispitivanje iz stava 1 ovog člana, policijski službenik može vozača ili instruktora vožnje da dovede radi stručnog pregleda u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu. Vozač, odnosno instruktor vožnje dužan je da se podvrgne takvom pregledu.

Kod vozača ili instruktora vožnje koji poriče da se nalazi pod dejstvom alkohola, opojnih droga ili drugih psihoaktivnih supstanci ili koji poriče da je pod dejstvom alkohola, opojnih droga ili drugih psihoaktivnih supstanci čije je prisustvo u organizmu utvrđeno u skladu sa stavom 1 ovog člana, odnosno odbije da potpiše zapisnik o alkotestiranju ili drugoj vrsti ispitivanja, izvršiće se analiza krvi i urina, osim ako bi zbog toga nastupile štetne posljedice po njegovo zdravlje.

Ako je sprovedenim ispitivanjem, u smislu ovog člana, utvrđeno da vozač ili instruktor vožnje u organizmu ima alkohola, opojnih droga ili drugih psihoaktivnih supstanci, troškove ispitivanja snosi vozač, odnosno instruktor vožnje koji je podvrgnut ispitivanju.

Odredbe ovog člana primjenjuju se i na vozače tramvaja, kandidata za vozača tokom praktične obuke i polaganja vozačkog ispita i člana komisije na praktičnom dijelu vozačkog ispita.

Član 292

Stručni pregled iz člana 291 stav 3 ovog zakona obuhvata zdravstveni pregled kojim se utvrđuju znaci poremećenosti u ponašanju koji mogu da prouzrokuju nebezbedno postupanje u saobraćaju i analizu krvi, urina i drugih tjelesnih tečnosti radi utvrđivanja prisustva alkohola, droge ili drugih psihoaktivnih supstanci.

Kad zbog zdravstvenog stanja ili drugih objektivnih razloga ne može da se obavi kompletan stručni pregled iz stava 1 ovog člana, obaviće se dio pregleda koji je moguće obaviti.

O izvršenom zdravstvenom pregledu zdravstvena ustanova dužna je da odmah da pisano mišljenje i nalaz, a krv i urin da preda ovlašćenom policijskom službeniku koji je dužan da ih odnese u najbližu zdravstvenu ustanovu, odnosno laboratoriju gdje se može izvršiti analiza, u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti.

O rezultatima izvršene analize iz stava 1 ovog člana zdravstvena ustanova, odnosno laboratorija dužna je da, najkasnije u roku od tri dana, da pisani nalaz.

4. Lišavanje slobode vozača i instruktora vožnje

Član 296

Ovlašćeni policijski službenik će, u skladu sa zakonom kojim se uređuju prekršaji, lišiti slobode vozača, mladog vozača, vozača početnika ili instruktora vožnje:

- 1) kod koga je utvrđeno prisustvo alkohola u organizmu u koncentraciji većoj od 1 g/kg;
- 2) koji je pod dejstvom psihoaktivnih supstanci;
- 3) koji odbije da se podvrgne ispitivanju na prisustvo alkohola, droge ili drugih psihoaktivnih supstanci;
- 4) koji ne zaustavi vozilo na propisani znak ovlašćenog policijskog službenika;
- 5) koji prekorači brzinu kretanja vozila za više od 50 km/h u naselju ili za više od 70 km/h van naselja od dozvoljene brzine;
- 6) koji posjeduje ili koristi uređaj, odnosno sredstvo kojim se može otkrivati ili ometati rad uređaja za mjerenje brzine kretanja vozila, odnosno drugih uređaja namijenjenih za otkrivanje i dokumentovanje prekršaja;
- 7) koji na vozilu posjeduje i koristi uređaje za davanje svjetlosnih i zvučnih signala koji se koriste na vozilima sa prvenstvom prolaza i vozilima pod pratnjom, suprotno odredbama čl. 105 i 107 ovog zakona;

8) koji najmanje dva puta u periodu od deset minuta na raskrsnici ili na drugom mjestu na kojem je saobraćaj posebno regulisan uređajima za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova prođe svjetlosni saobraćajni znak kad mu je tim znakom zabranjen prolaz.

8. Isključenje vozila iz saobraćaja

Član 301

Ovlašćeni policijski službenik će isključiti iz saobraćaja vozilo:

1) kod kojeg je tehnički neispravan uređaj za upravljanje ili uređaj za zaustavljanje, odnosno kod kojeg su u tolikoj mjeri tehnički neispravni i drugi uređaji i oprema da mogu ugroziti bezbjednost saobraćaja i životnu sredinu;

2) koje nema ugrađen tahograf ili kojem je tahograf neispravan ili isključen, a mora imati tahograf u skladu sa zakonom;

3) koje ima nepropisno smješten, obilježen ili pričvršćen teret;

4) koje je opterećeno preko svoje nosivosti za više od 5%;

5) ako ne obavlja vanredni prevoz u skladu sa uslovima navedenim u odobrenju o vanrednom prevozu;

6) kojim se vrši probna vožnja suprotno uslovima datim u dozvoli;

7) koje se vuče na nepropisan način;

8) koje ne ispunjava uslove u pogledu dimenzija, najveće dozvoljene ukupne mase ili osovinskog opterećenja, odnosno koje sa teretom premašuje najveće dozvoljene dimenzije (dužina, širina i visina) za pojedine vrste vozila, odnosno koje u tim slučajevima ne posjeduje dozvolu za vanredni prevoz;

9) koje ima, suprotno odredbama ovog zakona, ugrađene uređaje za davanje posebnih svjetlosnih i zvučnih znakova;

10) koje nije registrovano ili mu je istekao rok važenja saobraćajne dozvole, odnosno rok važenja probnih tablica;

11) koje je umjesto registarskim tablicama označeno nepropisnim tablicama ili registarskim tablicama čiji je sadržaj ili izgled izmijenjen;

12) kojim se obavlja probna vožnja bez dozvole;

13) koje je registrovano u drugoj državi, a nije osigurano u skladu sa propisima Crne Gore o obaveznom osiguranju vozila;

14) koje nije podvrgnuto kontrolnom tehničkom pregledu na koji je upućeno;

15) koje nije podvrgnuto mjerenju osovinskog opterećenja, odnosno ukupne mase na koje je upućeno;

16) koje je pojedinačno proizvedeno ili prepravljeno, a nije izvršeno ispitivanje i izdato uverenje o ispitivanju;

17) kojim se vrši prevoz većeg broja putnika od broja predviđenog u saobraćajnoj dozvoli;

18) koje nije podvrgnuto redovnom šestomjesečnom tehničkom pregledu u skladu sa članom 264 ovog zakona;

19) koje na zahtjev ovlašćenog policijskog službenika ili inspektora za drumski saobraćaj nije podvrgnuto kontroli tehničke ispravnosti na putu.

Troškove smještaja putnika i obezbjeđenja vozila i tereta snosi vlasnik, odnosno korisnik vozila koje je isključeno iz saobraćaja.

Ovlašćeni policijski službenik isključuje iz saobraćaja prevozno sredstvo koje ovim zakonom nije određeno kao vozilo, a kreće se po putu.

Ovlašćeni policijski službenik koji zatekne vozača da upravlja ili pokuša da upravlja vozilom koje je isključeno iz saobraćaja ponovo će vozilo isključiti iz saobraćaja i dati nalog za premještanje vozila u skladu sa članom 293 ovog zakona.

Član 302

Ovlašćeni policijski službenik će narediti vozaču koji se kreće vozilom na putu na kojem kretanje te vrste vozila, odnosno tom vozilu nije dozvoljeno da, bez odlaganja, najkraćim putem napusti taj put.

Ukoliko vozač ne postupi po naredbi iz stava 1 ovog člana, ovlašćeni policijski službenik će isključiti vozilo iz saobraćaja.

Ako vozilo ugrožava ili ometa bezbjednost saobraćaja ili se radi o preduzimanju izuzetno hitnih mjera radi obezbjeđenja javnog reda i mira i bezbjednosti ili radi otklanjanja neposredne opasnosti za život i zdravlje ljudi ili opasnosti za imovinu, odnosno životnu sredinu, ovlašćeni policijski službenik će preduzeti mjere da se vozilo premjesti.

Član 303

Ovlašćeni policijski službenik će vozaču koji prilikom kretanja po putu ili dijelu puta na kojem se nalaze snijeg ili poledica ne koristi zimsku opremu narediti da tu opremu upotrijebi.

Ukoliko vozač ne postupi po naredbi iz stava 1 ovog člana, ovlašćeni policijski službenik će isključiti vozilo iz saobraćaja.

Član 304

Isključivanje vozila iz saobraćaja, odnosno otklanjanje razloga za isključenje vrši se na mjestu i na način da se ne ometa saobraćaj, odnosno ne ugrožava bezbjednost saobraćaja.

Ako je razlog za isključenje vozila iz saobraćaja nastao na dijelu puta gdje nije moguće isključenje izvršiti u skladu sa stavom 1 ovog člana, ovlašćeni policijski službenik će narediti vozaču da odveze vozilo do najbližeg mjesta gdje je to moguće, pod nadzorom ovlašćenog policijskog službenika.

Isključenje vozila iz saobraćaja traje do prestanka razloga za isključenje.

Kad je vozilo isključeno iz saobraćaja zbog tehničke neispravnosti utvrđene na kontrolnom tehničkom pregledu, vanredni tehnički pregled se, po pravilu, obavlja u privrednom društvu za tehnički pregled vozila u kojem je izvršen kontrolni tehnički pregled. Izuzetno, nadležni organ može dozvoliti da se vanredni tehnički pregled izvrši i u drugom privrednom društvu ovlašćenom za vršenje tehničkog pregleda, kad je to zbog okolnosti slučaja cjelishodno, odnosno opravdano.

Ovlašćeni policijski službenik koji isključi vozilo u slučaju iz člana 301 stav 1 ovog zakona, oduzeće registarske tablice, koje je vozač dužan da mu preda, o čemu vozaču izdaje potvrdu o oduzimanju registarskih tablica.

Ako vozač ne izvrši naredbu iz stava 5 ovog člana, policijski službenik će angažovati stručno lice da o trošku vozača skine registarske tablice.

Ako vlasnik odnosno korisnik vozila koji je isključen iz saobraćaja u roku od 30 dana od dana isključenja ne otkloni nedostatke zbog kojih je vozilo isključeno iz saobraćaja, nadležni organ će oduzete registarske tablice vratiti Ministarstvu.

Ako isključeno vozilo ugrožava ili ometa bezbjednost saobraćaja ili se radi o preduzimanju izuzetno hitnih mjera radi obezbjeđenja javnog reda i bezbjednosti ili radi otklanjanja neposredne opasnosti za život i zdravlje ljudi ili imovine, odnosno životne sredine, a vozač odbije ili nije u mogućnosti da ukloni vozilo, ovlašćeni policijski službenik će preduzeti mjere da se vozilo premjesti.

O vozilima isključenim iz saobraćaja i oduzetim registarskim tablicama nadležni organ vodi evidencije.

Član 305

Ovlašćeni policijski službenik može, do 30 minuta, privremeno da zabrani kretanje vozila ili grupe vozila iza kojih se, zbog spore vožnje, stvorila kolona vozila.

Vozač, odnosno vozači vozila iz stava 1 ovog člana dužni su da postupe po naredbi ovlašćenog policijskog službenika.

Vozila iz stava 1 ovog člana moraju biti zaustavljena na mjestu gdje ne ugrožavaju i ne ometaju odvijanje saobraćaja na putu, a po pravilu van kolovoza.

7. ZAKON O JAVNIM OKUPLJANJIMA I JAVNIM PRIREDBAMA

Javno okupljanje

Član 2

Javno okupljanje podrazumijeva svako mirno okupljanje više od 20 lica na otvorenom prostoru radi izražavanja političkih, socijalnih i drugih uvjerenja i ciljeva, protesta, interesa i različitosti.

Javna priredba

Član 4

Javna priredba podrazumijeva okupljanje organizovano radi ostvarivanja prihoda u okviru registrovane privredne djelatnosti koje, s obzirom na očekivani broj učesnika i prirodu priredbe, zahtijeva preduzimanje posebnih mjera bezbjednosti.

Javna priredba organizuje se u skladu sa ovim zakonom.

Javno okupljanje i javna priredba u pokretu

Član 5

Javno okupljanje i javna priredba koji su organizovani kao kretanje učesnika na određenom prostoru smatraju se javnim okupljanjem i javnom priredbom u pokretu.

Održavanje reda i mira na javnom okupljanju

Član 16

Od organizatora se očekuje da preduzme sve potrebne mjere da obezbijedi red na javnom okupljanju i da upozori učesnike javnog okupljanja na obavezu poštovanja zakona.

Organizator ili vođa okupljanja je dužan da omogući nesmetan prolazak vozilima policije, hitne medicinske pomoći, vatrogasnim vozilima i vozilima drugih službi potrebnim za održavanje reda i mira na javnom okupljanju.

Policijski službenik dužan je da spriječi ometanje ili onemogućavanje održavanja javnog okupljanja koje se održava u skladu sa ovim zakonom.

Učesnicima javnog okupljanja, kao i licima koja se kreću prema prostoru na kojem se održava javno okupljanje zabranjeno je nošenje predmeta pogodnih za nanošenje tjelesnih povreda, kao i alkoholnih pića.

Učesnici javnog okupljanja ne smiju nositi uniforme, djelove uniformi, odjeću, oznake ili druga obilježja kojima se poziva ili podstiče na oružani sukob ili nasilje, kršenje ljudskih prava i sloboda i posebnih manjinskih prava i sloboda drugih lica, nacionalnu, rasnu, seksualnu, vjersku ili drugu neravnopravnost, mržnju i netrpeljivost.

Poslove zaštite bezbjednosti lica i imovine, bezbjednosti Crne Gore, zaštite ljudskih prava i sloboda i posebnih manjinskih prava i sloboda drugih lica, zaštite zdravlja i druge poslove koje se odnose na obezbjeđivanje javnog okupljanja vrši policija u saradnji sa nadležnim organima i službama.

Prekid javnog okupljanja

Član 17

Neposredno prije početka javnog okupljanja ili u toku njegovog trajanja, policijski službenici su ovlašćeni da prekinu javno okupljanje ako:

- 1) njegovo održavanje nije prijavljeno ili nije dozvoljeno;
- 2) je usmjereno na nasilno ugrožavanje ustavnog poretka;
- 3) se učesnici pozivaju ili podstiču na oružani sukob ili nasilje, kršenje ljudskih prava i sloboda i posebnih manjinskih prava i sloboda drugih lica, nacionalnu, rasnu, vjersku ili drugu neravnopravnost, mržnju i netrpeljivost;
- 4) postoji ugrožavanje bezbjednosti lica i imovine, zdravlja, prava drugih lica, odnosno kad nastupi stvarna ili neposredna opasnost od nasilja, uništavanja materijalnih dobara ili drugih oblika narušavanja javnog reda i mira u većem obimu;
- 5) nastupi opasnost po život i zdravlje učesnika javnog okupljanja ili drugih lica;
- 6) se održava na prostoru iz člana 6 stav 2 ovog zakona; i
- 7) se održava na prostoru ili u vremenu koje nije navedeno u prijavi.

Mjere u slučaju prekida javnog okupljanja

Član 18

Policijski službenik će naređenje o prekidu javnog okupljanja zbog razloga iz člana 17 ovog zakona saopštiti organizatoru ili vođi okupljanja, odnosno učesnicima javnog okupljanja.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, organizator ili vođa okupljanja je dužan da učesnicima javnog okupljanja odmah saopšti da je okupljanje prekinuto i da zatraži da se učesnici mirno razidu.

Ako organizator, vođa okupljanja ili učesnici javnog okupljanja ne postupe u skladu sa naređenjem iz stava 1 ovog člana, policija će preduzeti mjere radi razilaženja učesnika javnog okupljanja, u skladu sa zakonom.

Prekid javne priredbe

Član 29

Neposredno prije početka javne priredbe ili u toku njenog trajanja policijski službenici ovlašćeni su da prekinu javnu priredbu ako:

- 1) njeno održavanje nije prijavljeno ili nije dozvoljeno;
- 2) je usmjerena na nasilno ugrožavanje ustavnog poretka;
- 3) se učesnici pozivaju ili podstiču na oružani sukob ili nasilje, kršenje ljudskih prava i sloboda i posebnih manjinskih prava i sloboda drugih lica, nacionalnu, rasnu, seksualnu, vjersku ili drugu neravnopravnost, mržnju i netrpeljivost;
- 4) postoji ugrožavanje bezbjednosti lica i imovine, zdravlja, prava drugih lica, odnosno kad nastupi stvarna ili neposredna opasnost od nasilja, uništavanja materijalnih dobara ili drugih oblika narušavanja javnog reda i mira u većem obimu;

- 5) nastupi opasnost po život i zdravlje učesnika javne priredbe ili drugih lica;
- 6) se održava na prostoru iz člana 6 stav 2 ovog zakona;
- 7) se održava na prostoru i u vremenu koje nije navedeno u prijavi; i
- 8) organizator javne priredbe ne može da održi red i mir.

Mjere u slučaju prekida javne priredbe

Član 30

Policijski službenik će naređenje o prekidu javne priredbe zbog razloga iz člana 29 ovog zakona izdati organizatoru javne priredbe ili rukovodiocu javne priredbe, odnosno učesnicima.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, organizator javne priredbe ili rukovodilac javne priredbe dužan je da učesnicima javne priredbe odmah saopšti da je javna priredba prekinuta i da zatraži da se učesnici mirno razidu.

Ako organizator javne priredbe, rukovodilac javne priredbe ili učesnici javne priredbe ne postupe u skladu sa naređenjem iz stava 1 ovog člana, policija će preduzeti mjere radi razilaženja učesnika javne priredbe, u skladu sa zakonom.

8. ZAKON O JAVNOM REDU I MIRU

Član 2

Javni red i mir, u smislu ovog zakona, je usklađeno stanje međusobnih odnosa građana, nastalo njihovim ponašanjem na javnom mjestu i djelovanjem organa i organizacija koje vrše javna ovlašćenja radi obezbjeđenja jednakih uslova za ostvarivanje Ustavom zajemčenih prava i sloboda.

Član 3

Javno mjesto, u smislu ovog zakona, je mjesto na kojem je svakom licu slobodan pristup (ulica, trg, javni put, pristanište, plaža, park, čekaonica, radni prostor, ugostiteljski ili slični objekat) ili je pristup dozvoljen pod određenim uslovima (sportski objekat, bioskopska ili pozorišna dvorana, sredstvo javnog saobraćaja, izložbena prostorija i sl.), kao i drugo mjesto kad se koristi za javno okupljanje, sportske ili druge priredbe.

Javnim mjestom, u smislu ovog zakona, smatra se i svako drugo mjesto na kojem je izvršen prekršaj čija je posljedica nastupila na javnom mjestu.

Član 4

Prekršaji kojima se narušava javni red i mir su radnje kojima se na nedozvoljen način remeti mir, rad ili normalan način života građana, stvara nemir, neraspoloženje, uznemirenost ili ometa kretanje građana na ulicama i drugim javnim mjestima ili ometa ostvarivanje njihovih prava i obaveza, vrijeđa moral, ometa rad državnih organa i službenih lica u vršenju ovlašćenja, ugrožava opšta bezbjednost ljudi i imovine, kao i druge radnje utvrđene ovim zakonom.

Prekršaji kojima se narušava javni red i mir, u smislu stava 1 ovog člana, su i radnje učinjene posredstvom elektronskih komunikacionih mreža, kao i putem oglasnih i reklamnih objekata i panoa.

II. PREKRŠAJI

Član 5

Ko se na javnom mjestu nepristojno ili bezobzirno ponaša (svađa, viče i sl.) i na taj način izazove uznemirenost ili negodovanje građana, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 50 eura do 300 eura ili kaznom zatvora do 15 dana.

Član 6

Ko na javnom mjestu uznemirava građane ili ugrožava njihovu bezbjednost (baca i lomi flaše, čaše ili druge predmete), kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 100 eura do 400 eura ili kaznom zatvora do 30 dana.

Član 7

Ko na javnom mjestu vrijeđa drugog ili se drsko ponaša, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 100 eura do 400 eura ili kaznom zatvora do 30 dana.

Ko na javnom mjestu grubo vrijeđa drugog ili se na drugi način ponaša naročito drsko, bestidno ili uvrjedljivo, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 250 eura do 1.000 eura ili kaznom zatvora do 60 dana.

Član 8

Ko na javnom mjestu izazove osjećanje ugroženosti kod drugog prijetnjom da će napasti na život ili tijelo tog ili njemu bliskog lica, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 250 eura do 1.500 eura ili kaznom zatvora do 60 dana.

Član 10

Ko na javnom mjestu podstrekava ili izaziva drugog na tuču, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 150 eura do 1.000 eura ili kaznom zatvora do 30 dana.

Ko na javnom mjestu fizički napadne drugog ili se fizički obračunava, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 350 eura do 1.000 eura ili kaznom zatvora do 60 dana.

Član 11

Ko ometa ili omalovažava službeno lice državnog organa ili organizacije, ustanove ili drugog pravnog lica, koje na osnovu zakona vrši javna ovlašćenja u vezi sa vršenjem poslova iz njihove nadležnosti, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 500 eura do 1.500 eura ili kaznom zatvora do 60 dana.

Lice koje prekršaj iz 40. člana učini kao član grupe, kazniće se novčanom kaznom od 500 eura do 2.000 eura ili kaznom zatvora do 60 dana.

Član 12

Ko ne postupi po naređenju ovlašćenog policijskog službenika o zabrani kretanja, pristupa ili zadržavanja na određenom mjestu ili u vezi sa vršenjem drugih poslova iz njegove nadležnosti, u uslovima kad je ugrožen javni red i mir ili bezbjednost, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 200 eura do 2.000 eura ili kaznom zatvora do 30 dana.

Član 13

Ko na javnom mjestu, bez dozvole, upotrijebi vatreno oružje ili eksplozivne materije i time naruši mir ili bezbjednost građana, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 150 eura do 1.500 eura ili kaznom zatvora do 60 dana.

Član 22

Ko uništi, ošteti, neovlašćeno skine ili na drugi način učini nepodobnim za upotrebu zastavu ili grb ili drugi simbol Crne Gore ili neke druge države ili oznake državnog organa ili drugog pravnog lica ili ko pocijepa ili na drugi način ošteti ili ukloni njihov jasno istaknuti oglas, dok je oglas imao javni značaj, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 400 eura do 1.200 eura ili kaznom zatvora do 60 dana.

9. ZAKON O ZAŠTITI OD NASILJA U PORODICI

II. ZAŠTITA ŽRTVE

1. Oblici i načini pružanja pomoći i zaštite

Oblici nasilja

Član 8

Ugrožavanjem fizičkog, psihičkog, seksualnog ili ekonomskog integriteta, mentalnog zdravlja i spokojsva drugog člana porodice smatra se posebno ako član porodice:

- 1) upotrijebi fizičku silu, bez obzira da li je nastupila tjelesna povreda drugog člana porodice;
- 2) prijeti napadom ili izaziva opasnost koja može prouzrokovati osjećaj lične nesigurnosti ili psihički bol drugog člana porodice;
- 3) verbalno napada, psuje, naziva pogrđnim imenom i na drugi način vrijeđa drugog člana porodice;
- 4) ograničava drugom članu porodice slobodu komuniciranja sa trećim licima;
- 5) iscrpljuje radom, uskraćuje san i drugu vrstu odmora, prijeti izbacivanjem iz stana i oduzimanjem djece;
- 6) seksualno uznemirava drugog člana porodice;
- 7) uhodi i na drugi način grubo uznemirava drugog člana porodice;
- 8) oštećuje ili uništava zajedničku imovinu ili imovinu drugog člana porodice ili pokušava da to učini;
- 9) uskraćuje osnovna sredstva za egzistenciju drugom članu porodice;
- 10) drskim ponašanjem ugrožava porodični mir člana porodice sa kojim ne živi u porodičnoj zajednici.

Ugrožavanjem fizičkog, psihičkog, seksualnog ili ekonomskog integriteta, mentalnog zdravlja i spokojsva drugog člana porodice smatra se i ako član porodice ne vodi dovoljno brigu o:

- 1) ishrani, higijeni, odijevanju, medicinskoj zaštiti ili redovnom pohađanju škole ili ne sprječava dijete u štetnom druženju, skitnji, prosjačenju ili krađi ili na drugi način u većoj mjeri zanemaruje podizanje i vaspitanje djeteta;
- 2) ishrani, higijeni, odijevanju ili medicinskoj zaštiti drugog člana porodice o kome je dužan da se stara, a kome je potrebna posebna pomoć zbog bolesti, invaliditeta, starosti ili drugih ličnih svojstava zbog kojih nije sposoban da se stara o sebi.

Težim oblikom nasilja u porodici smatra se prikrivanje člana porodice sa posebnim potrebama.

Dužnost prijavljivanja nasilja

Član 9

Državni organ, drugi organ, zdravstvena, obrazovna i druga ustanova dužni su da prijave policiji učinjeno nasilje za koje saznaju u vršenju poslova iz svoje nadležnosti, odnosno djelatnosti.

Prijavu o učinjenom nasilju dužno je da policiji podnese odgovorno lice u organu ili ustanovi iz stava 1 ovog člana, kao i zdravstveni i socijalni radnik, nastavnik, vaspitač i drugo lice koje sazna za učinjeno nasilje u vršenju svojih poslova.

Organ za prekršaje i policija dužni su da obavijeste centar za socijalni rad o prijavljenom nasilju.

Hitna intervencija

Član 10

Nakon saznanja za nasilje, policija će bez odlaganja preduzeti radnje i mjere u cilju zaštite žrtve, u skladu sa ovim zakonom i zakonima kojima se uređuje rad i ovlašćenja policije, prekršajni postupak, krivični postupak i zaštita svjedoka.

Centar za socijalni rad, odnosno druga ustanova socijalne i dječje zaštite, zdravstvena ustanova, kao i drugi organ i ustanova koji se bave zaštitom dužni su da, bez odlaganja, pruže zaštitu i pomoć žrtvi u skladu sa svojim nadležnostima.

Organi i ustanove iz stava 2 ovog člana dužni su da vode brigu o svim potrebama žrtve i omoguće joj pristup svim oblicima pomoći i zaštite.

Plan pomoći žrtvi

Član 11

Centar za socijalni rad obrazuje stručni tim od predstavnika te ustanove, organa i službi lokalne uprave, policije, nevladinih organizacija i stručnjaka koji se bave pitanjima porodice, radi utvrđivanja plana pomoći žrtvi i koordinacije aktivnosti u procesu pomoći žrtvi, u skladu sa njenim potrebama i izborom.

Plan pomoći žrtvi posebno sadrži mjere koje je potrebno preduzeti u skladu sa zakonom kojim se uređuje socijalna i dječja zaštita. Ako je žrtva dijete, plan pomoći žrtvi sadrži i mjere za zaštitu djeteta u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi.

Radi sprovođenja aktivnosti iz stava 1 ovog člana, stručni tim može obrazovati i drugi organ, ustanova ili organizacija koja se bavi zaštitom.

Socijalna zaštita

Član 12

Socijalna zaštita žrtve obuhvata materijalnu i nematerijalnu pomoć, smještaj i usluge socijalnog rada, u skladu sa zakonom kojim se uređuje socijalna i dječja zaštita.

Centri za socijalni rad obavezni su da ustanove preciznu evidenciju djece i lica sa posebnim potrebama na svojoj teritoriji.

Radi zaštite od nasilja nad ovim licima centri su obavezni da formiraju posebne timove koji će, najmanje jednom mjesečno, obilaziti porodice u kojima su smještena ili žive djeca i lica sa posebnim potrebama, kontrolisati postupanje prema tim licima i na osnovu utvrđenog stanja o tome sačiniti pisani izvještaj.

Centri za socijalni rad su obavezni da, najmanje jednom u šest mjeseci, ministarstvu nadležnom za poslove socijalnog staranja podnesu pisani izvještaj o stepenu ostvarivanja socijalne zaštite djece i lica sa posebnim potrebama.

Pravna pomoć

Član 13

Žrtva ima pravo na besplatnu pravnu pomoć, u skladu sa posebnim zakonom.

Obezbjedenje žrtve

Član 14

Policijski službenik je dužan da prati žrtvu u stan ili drugi prostor za stanovanje prilikom uzimanja ličnih stvari koje su joj neophodne u svakodnevnom životu, osim ako se žrtva tome izričito protivi.

Radnja iz stava 1 ovog člana može se izvršiti i radi obezbjedenja privremenog smještaja i zbrinjavanja žrtve.

2. Zaštitne mjere

Svrha zaštitnih mjera

Član 19

Zaštitne mjere se izriču radi sprječavanja i suzbijanja nasilja, otklanjanja posljedica učinjenog nasilja i preduzimanja efikasnih mjera prevaspitanja učinioca nasilja i otklanjanja okolnosti koje pogoduju ili podstiču vršenje novog nasilja.

Vrste zaštitnih mjera

Član 20

Učiniocu nasilja može se izreći jedna ili više zaštitnih mjera:

- 1) udaljenje iz stana ili drugog prostora za stanovanje (u daljem tekstu: udaljenje iz stana);
- 2) zabrana približavanja;
- 3) zabrana uznemiravanja i uhođenja;
- 4) obavezno liječenje od zavisnosti;
- 5) obavezni psihosocijalni tretman.

Organi i ustanove iz člana 5 stav 1 ovog zakona dužni su da učiniocu nasilja pruže odgovarajuće informacije o njegovim pravima.

10. ZAKON O GRANIČNOJ KONTROLI

Nadzor državne granice

Ovlašćenja Policije u vršenju poslova nadzora državne granice

Član 25

Nadzor državne granice vrši se na kopnu, moru i unutrašnjim morskim vodama, u skladu sa analizom rizika i procjenom prijetnji, na osnovu koje policijski službenik preduzima odgovarajuće mjere i radnje i primjenjuje ovlašćenja radi sprječavanja prekograničnog kriminala, nezakonitih migracija, prijetnji po bezbjednost državne granice i odvrćanja lica od izbjegavanja provjera na graničnim prelazima.

Nadzor državne granice podrazumijeva mjere, radnje i ovlašćenja koje se preduzimaju uz državnu granicu, između graničnih prelaza i na graničnim prelazima van utvrđenog radnog vremena.

Pored ovlašćenja propisanih zakonom kojim se uređuju unutrašnji poslovi i drugim posebnim zakonom, u vršenju poslova nadzora državne granice, policijski službenik je ovlašten da:

- 1) vrši provjeru državne pripadnosti plovnog objekta na teritorijalnom moru i unutrašnjim vodama, zaustavi plovni objekat, pretrese ga i pregleda odgovarajuće isprave;
- 2) goni, zadržava i sprovodi u najbližu luku ili pristanište plovni objekat koji se ne pridržava propisa Crne Gore, međunarodnih ugovora i međunarodnih običaja;
- 3) postavlja rampe i druge prepreke na putevima koji nijesu u funkciji graničnog prelaza, radi sprječavanja nezakonitog prelaska državne granice;
- 4) postavlja rampe ili druge prepreke na nepokretnostima u privatnoj svojini.

Pretres iz stava 3 tačka 1 ovog člana vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje krivični postupak, bez naredbe suda.

U slučaju iz stava 3 tačka 4 ovog člana vlasniku nepokretnosti u privatnoj svojini pripada naknada, u skladu sa zakonom.

Vršenje granične provjere

Član 29

Granična provjera vrši se na području graničnog prelaza na prvoj, odnosno drugoj liniji provjere.

Prva linija provjere je mjesto na graničnom prelazu na kojem se uobičajeno vrši granična provjera.

Druga linija provjere je posebno određeno mjesto na graničnom prelazu na kojem se granična provjera vrši van mjesta iz stava 2 ovog člana.

Prije provjere iz stava 3 ovog člana, o svrsi i načinu te provjere lice se obavještava pisanim putem, na jeziku koji razumije, odnosno na jeziku za koji se opravdano smatra da ga razumije.

Granična provjera može se vršiti i van područja graničnog prelaza, u prevoznim sredstvima na koja se primjenjuju posebna pravila graničnih provjera, u skladu sa ovim zakonom.

Granična provjera ili dio granične provjere može se vršiti na području druge države, ako je to u skladu sa međunarodnim ugovorom.

Poslovi granične provjere

Član 30

Poslovi granične provjere obuhvataju provjeru:

- 1) lica;
- 2) stvari;
- 3) saobraćajnog sredstva.

Provjera lica

Član 31

Prilikom vršenja granične provjere lica policijski službenik ovlašten je da:

- 1) vrši uvid u putne ili druge isprave propisane za prelazak državne granice i uzima podatke iz putnih i drugih isprava;
- 2) utvrđuje identitet lica koja prelaze državnu granicu i vrši provjeru u evidencijama koje vodi Policija, Ministarstvo i drugi organi državne uprave, kao i međunarodne organizacije;
- 3) uzima otiske svih prstiju i dlanova lica i druge biometrijske podatke ako postoji sumnja u identitet, odnosno u vjerodostojnost putne ili druge isprave propisane za prelazak državne granice;
- 4) provjerava da li lice ispunjava uslove za ulazak u Crnu Goru, odnosno izlazak iz Crne Gore;
- 5) ovjerava prelazak državne granice, odnosno unosi u putnu ili drugu ispravu propisanu za prelazak državne granice podatke o ulasku i izlasku, kao i podatke o zabrani ulaska u zemlju, podatke o unošenju i prenošenju vatrenog oružja i municije i druge podatke od značaja za graničnu provjeru;
- 6) provjerava svrhu putovanja lica;
- 7) vrši pregled i pretres lica koji ne obuhvata pregled tjelesnih šupljina, ukoliko na drugi način nije moguće obaviti provjeru lica;
- 8) zadrži lice za vrijeme koje je neophodno za vršenje provjere, a najduže šest časova.

Policijski službenik je dužan da obezbijedi pravilno, nesmetano i brzo odvijanje granične provjere.

Provjera stvari i saobraćajnog sredstva

Član 32

Ako postoje osnovi sumnje o posjedovanju zabranjenih stvari, policijski službenik je ovlašten da od lica koje prelazi državnu granicu zahtijeva da pokaže stvari i predmete koje ima kod sebe ili u saobraćajnom sredstvu.

U postupku vršenja granične provjere stvari, policijski službenik može, prije vršenja provjere, da omogućiti licu da prijavi stvari organu uprave nadležnom za poslove carina.

Provjera saobraćajnog sredstva obuhvata:

- 1) unutrašnji i spoljni vizuelni pregled saobraćajnog sredstva;
- 2) pretres saobraćajnog sredstva, uključujući i rastavljanje pojedinih dijelova saobraćajnog sredstva, ako postoje osnovi sumnje da lice koje upravlja saobraćajnim sredstvom prevozi skrivena lica i

zabranjene stvari koje ukazuju na njihov identitet ili identitet drugih putnika u saobraćajnom sredstvu, a radi sprječavanja nezakonitog prelaska državne granice;

3) provjeru isprava za korišćenje i upravljanje saobraćajnim sredstvom i uzimanje podataka iz tih isprava;

4) provjeru u evidencijama koje vodi Ministarstvo i drugi organi državne uprave, kao i međunarodne organizacije.

Pravila o pregledanju i pretresu lica, stvari i saobraćajnog sredstva

Član 33

Pretres lica, stvari i saobraćajnog sredstva vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje krivični postupak, bez naredbe suda.

Lice koje upravlja saobraćajnim sredstvom ili lice čije se stvari provjeravaju prisustvuje pregledu, odnosno pretresu.

O izvršenom pretresu lica, stvari i saobraćajnog sredstva iz stava 1 ovog člana policijski službenik sačinjava zapisnik.

Odstupanje od režima granične provjere

Član 34

U slučaju izuzetnih i nepredviđenih okolnosti koje su dovele do saobraćaja takve jačine da vrijeme čekanja na graničnom prelazu postaje predugo, i pored toga što su iskorišćene sve organizacione i druge mogućnosti, moguće je odstupanje od režima granične provjere.

Odstupanje iz stava 1 ovog člana podrazumijeva propuštanje pojedinih radnji prilikom vršenja granične provjere, uvodi se postepeno i traje dok traju okolnosti koje su ga izazvale.

Odluku o odstupanju od režima granične provjere donosi policijski službenik koji rukovodi graničnom provjerom na graničnom prelazu.

Policijski službenik iz stava 3 ovog člana određuje prioritetne ciljeve granične provjere koji treba da budu prilagođeni konkretnim uslovima, tako da ta provjera bude uspješna.

Prilikom određivanja prioritetnih ciljeva granične provjere, provjera ulaska po pravilu ima prednost u odnosu na provjeru izlaska iz Crne Gore.

U slučaju odstupanja od režima granične provjere, policijski službenik stavlja otisak štambilja u putne isprave na ulasku u Crnu Goru i na izlasku iz Crne Gore, u skladu sa članom 43 ovog zakona.

Shodna primjena drugih propisa

Član 35

Kad policijski službenik prilikom pregleda ili pretresa lica, stvari ili saobraćajnog sredstva pronađe predmete koje treba oduzeti ili koji mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom ili prekršajnom postupku, nastaviće postupak po propisima kojima se uređuje krivični ili prekršajni postupak.

Ako stvari koje policijski službenik pronađe prilikom pregleda ili pretresa lica, stvari ili saobraćajnog sredstva nijesu potrebne za sprovođenje postupka iz stava 1 ovog člana, a podliježu carinskoj ili drugoj

kontroli, dalji postupak nastavljaju organi nadležni za vršenje te kontrole, u skladu sa posebnim zakonom.

Minimalna granična provjera

Član 36

Državljeni Crne Gore, državljani Evropske unije, državljani država potpisnica Ugovora o evropskom ekonomskom prostoru i državljani Švajcarske Konfederacije podliježu osnovnoj graničnoj provjeri, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Pored lica iz stava 1 ovog člana osnovnoj graničnoj provjeri podliježu stranci koji mogu da ulaze u Crnu Goru na osnovu važeće lične karte u skladu sa međunarodnim ugovorom i zakonom kojim se uređuju uslovi za ulazak, izlazak, kretanje, boravak i rad stranaca u Crnoj Gori.

Osnovna granična provjera obuhvata provjeru:

- 1) identiteta lica, vjerodostojnosti i važenja putne isprave, upotrebom tehničkih sredstava i provjerom u evidencijama koje u skladu sa svojim nadležnostima vodi i nad kojima ima pristup Policija;
- 2) saobraćajnog sredstva upotrebom tehničkih sredstava i uvidom u evidencije o saobraćajnim sredstvima koje vode Ministarstvo i drugi organi državne uprave, kao i međunarodne organizacije;
- 3) ispunjenosti uslova za ulazak i izlazak iz Crne Gore, propisanih zakonom.

Provjera iz st. 1 i 2 ovog člana vrši se prilikom ulaska u Crnu Goru i izlaska iz Crne Gore.

Detaljna granična provjera

Član 37

Lica koja nijesu obuhvaćena članom 36 st. 1 i 2 ovog zakona, kao i lica za koja postoje osnovi sumnje da mogu ugroziti bezbjednost državne granice, javni poredak i javno zdravlje, podliježu detaljnoj graničnoj provjeri prilikom ulaska u Crnu Goru ili izlaska iz Crne Gore.

Detaljna granična provjera prilikom ulaska u Crnu Goru

Član 38

Detaljna granična provjera prilikom ulaska u Crnu Goru obuhvata provjeru:

- 1) uslova za ulazak stranaca propisanih posebnim zakonom;
- 2) putnih isprava radi utvrđivanja znakova falsifikovanja;
- 3) ulaznih i izlaznih štambilja u putnim ispravama u cilju provjere prekoračenja trajanja odobrenog boravka;
- 4) mjesta polaska i mjesta namjeravanog boravka i, po potrebi, odgovarajuće prateće isprave;
- 5) potrebnih novčanih sredstava za vrijeme trajanja i u svrhu namjeravanog boravka, za povratak u državu porijekla ili tranzit do treće države u kojoj mu je zagaranтован prihvаt ili da ta sredstva može zakonito steći;
- 6) da lice, njegovo prevozno sredstvo i stvari koje nosi sa sobom neće ugroziti bezbjednost državne granice, javni poredak i javno zdravlje.

Provjera iz stava 1 ovog člana podrazumijeva neposrednu provjeru podataka i upozorenja o licima i stvarima iz odgovarajućih evidencija, kao i radnje koje treba preduzeti na osnovu tih upozorenja.

Detaljna granična provjera prilikom izlaska iz Crne Gore

Član 39

Detaljna granična provjera prilikom izlaska iz Crne Gore obuhvata provjeru:

- 1) posjedovanja važeće putne isprave za prelazak državne granice;
- 2) znakova falsifikovanja na putnoj ispravi;
- 3) posjedovanja važeće vize, odnosno dozvole privremenog ili stalnog boravka;
- 4) da lice nije boravilo duže od odobrenog vremena boravka;
- 5) upozorenja o licima i predmetima iz odgovarajuće baze podataka.

Dužnosti prilikom prelaska državne granice

Član 40

Lice koje namjerava da pređe ili je već prešlo državnu granicu dužno je da:

- 1) stavi na uvid isprave propisane za prelazak državne granice;
- 2) se podvrgne graničnoj provjeri;
- 3) ne napušta područje graničnog prelaza dok se ne izvrši granična provjera;
- 4) ne izbjegava i ne pokušava da izbjegne graničnu provjeru.

Lice iz stava 1 ovog člana dužno je da, na zahtjev policijskog službenika, da dodatna objašnjenja u vezi podataka i dokumentacije iz člana 38 stav 1 i člana 39 ovog zakona u vezi prelaska državne granice i postupka po njegovim upozorenjima i naređenjima.

Lice koje upravlja saobraćajnim sredstvom kojim prelazi državnu granicu dužno je da zaustavi saobraćajno sredstvo na određenom prostoru graničnog prelaza na kojem se vrši granična provjera i da, poslije završene provjere, saobraćajnim sredstvom napusti područje graničnog prelaza.

Stavljanje otiska štambilja

Član 43

Prelazak državne granice ovjerava se u putnoj ispravi stavljanjem otiska štambilja, ukoliko međunarodnim ugovorom nije drukčije predviđeno.

Otisak ulaznog ili izlaznog štambilja stavlja se i u putnu ispravu:

- 1) u kojoj je već sadržana važeća viza koja strancima omogućava prelazak državne granice;
- 2) stranca kome je na graničnom prelazu izdata viza;
- 3) stranca kome za ulazak nije potrebna viza;
- 4) crnogorskog državljanina prilikom izlaska iz Crne Gore, a na lični zahtjev i prilikom ulaska u Crnu Goru.

Licima koja državnu granicu prelaze sa ličnom kartom, na njihov zahtjev, policijski službenik dužan je da izda potvrdu koja služi kao dokaz o ulasku u Crnu Goru, odnosno izlasku iz Crne Gore.

Strancu u čijoj putnoj ispravi nema otiska ulaznog štambilja, a koji dokaže da je na zakonit način ušao u Crnu Goru, Policija može izdati potvrdu o zakonitom boravku na propisanom obrascu.

Izuzetak od obaveze stavljanja otiska štambilja

Član 44

Izuzetno od člana 43 ovog zakona, otisak ulaznog, odnosno izlaznog štambilja ne stavlja se u:

- 1) putne isprave visokih predstavnika druge države i članova njene delegacije čiji je dolazak službeno najavljen diplomatskim putem;
- 2) dozvole pilota ili potvrde članova posade aviona;
- 3) putne isprave pomoraca u slučaju kad ostaju na brodu u području luke u kojoj brod pristaje;
- 4) putne isprave članova posade i putnika brodova na kružnom putovanju koji podliježu provjerama u skladu sa članom 54 stav 2 ovog zakona;
- 5) putnu ispravu stranca, na njegov zahtjev, ukoliko bi to moglo prouzrokovati ozbiljne probleme, pri čemu se činjenica ulaska ili izlaska, lično ime i broj putne isprave konstatuju na posebnom listu koji se uručuje strancu.

Pored slučajeva iz stava 1 ovog člana, u slučajevima odstupanja od režima granične provjere iz člana 34 ovog zakona, otisak ulaznog, odnosno izlaznog štambilja ne stavlja se u:

- 1) putne isprave crnogorskih državljana;
- 2) putne isprave stranaca koji mogu da ulaze u Crnu Goru u skladu sa međunarodnim ugovorom i zakonom kojim se uređuju uslovi za ulazak, izlazak, kretanje, boravak i rad stranaca u Crnoj Gori sa važećom ličnom kartom;
- 3) putne isprave državljana država članica Evropske Unije, državljani država potpisnica Ugovora o evropskom ekonomskom prostoru i državljani Švajcarske Konfederacije.

Izgled, sadržaj i način stavljanja otiska štambilja u putnu ispravu, način čuvanja i zaduživanja štambilja, obrasce potvrda iz člana 43 st. 3 i 4 ovog zakona, kao i obrazac posebnog lista iz stava 1 tačka 5 ovog člana propisuje Ministarstvo.

V. POSLOVI POLICIJE VAN PODRUČJA GRANIČNOG PRELAZA

Ovlašćenja policijskog službenika

Član 58

Van područja graničnog prelaza policijski službenik je ovlašćen da vrši kontrolu lica, saobraćajnog sredstva i stvari na putnim pravcima i objektima od značaja za prekogranični promet, radi sprječavanja nezakonitog ulaska u Crnu Goru i boravka u Crnoj Gori, kao i sprječavanja prekograničnog kriminala, sve dok postoje saznanja da se na taj način mogu pronaći učinoci krivičnih djela i kad za to postoje bezbjednosni razlozi.

U vršenju poslova iz stava 1 ovog člana policijski službenik primjenjuje ovlašćenja iz čl. 31, 32 i 33 ovog zakona.

U slučaju iz stava 1 ovog člana policijski službenik ne stavlja otisak štambilja u putne isprave.

VII. EVIDENCIJE

Prikupljanje ličnih i drugih podataka

Član 61

U cilju efikasnog obavljanja granične kontrole i drugih poslova u skladu sa ovim zakonom, Policija je ovlašćena da od lica prema kojima primjenjuje ovlašćenja u skladu sa ovim zakonom prikuplja lične i druge podatke i da te podatke unosi i obrađuje u evidencijama koje vodi u skladu sa ovim zakonom.

Podatke iz stava 1 ovog člana Policija može da prikuplja i primjenom tehničkih i drugih sredstava.

Pod tehničkim i drugim sredstvima podrazumijevaju se:

- 1) uređaji i druga tehnička sredstva kojima se vrši automatsko očitavanje putnih i drugih isprava na osnovu kojih se utvrđuje identitet lica, kao i registarskih oznaka motornih vozila;
- 2) uređaji i druga tehnička sredstva kojima se, u cilju traganja, utvrđivanja identiteta i pronalaska učinilaca krivičnih djela i prekršaja prilikom vršenja granične kontrole vrši fotografisanje, snimanje i daktiloskopija;
- 3) video nadzor.

Uređaji iz stava 3 tač. 2 i 3 ovog člana, na području graničnog prelaza, moraju biti postavljeni na vidnom mjestu sa vidno obilježenim znakom upozorenja.

Podaci prikupljeni primjenom uređaja i sredstava iz stava 3 tač. 1 i 2 ovog člana uništavaju se po isteku roka od pet godina od dana kad su prikupljeni, a podaci prikupljeni primjenom uređaja i sredstava iz stava 3 tačka 3 ovog člana, po isteku roka od 30 dana od dana izvršenog snimanja, osim ako su potrebni za vođenje krivičnog i prekršajnog postupka.

Vrste evidencija

Član 62

Za potrebe vršenja granične kontrole, Policija vodi evidencije o:

- 1) licima i saobraćajnim sredstvima koja su podvrgnuta graničnoj provjeri;
- 2) licima i saobraćajnim sredstvima kojima nije dozvoljen prelazak državne granice;
- 3) licima prema kojima je sproveden postupak utvrđivanja identiteta;
- 4) licima kojima je izdato odobrenje iz člana 11 stav 3, člana 42 stav 2 i člana 57 stav 1 ovog zakona;
- 4a) licima kojima su izdate identifikacione oznake iz člana 22a ovog zakona;
- 5) licima koja su narušila nepovredivost državne granice;
- 6) licima koja su najavila lov, odnosno ribolov uz graničnu liniju;
- 7) licima koja unose, prenose i iznose vatreno oružje i municiju preko državne granice;
- 8) licima o kojima se vodi operativna zbirka podataka;
- 8a) odstupanju od režima granične provjere iz člana 34 ovog zakona;
- 8b) licima zatečenim u pokušaju izvršenja ili vršenju krivičnih djela i prekršaja, a koja su tom radnjom ugrozila bezbjednost državne granice;

9) licima i saobraćajnim sredstvima o kojima se vodi zbirka podataka koja nastaje vršenjem video nadzora.

Na zaštitu ličnih podataka iz stava 1 ovog člana, koji se obrađuju u skladu sa ovim zakonom, primjenjuju se odredbe propisa kojima se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Podaci u evidencijama iz stava 1 tač. 1 do 8b ovog člana čuvaju se pet godina, a podaci iz stava 1 tačka 9 ovog člana, čuvaju se najduže šest mjeseci od dana unosa u evidencije, poslije čega se brišu.

Način vođenja evidencija

Član 63

Evidencije iz člana 62 ovog zakona vode se u pisanoj i elektronskoj formi.

Bliži sadržaj i način vođenja evidencija iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Davanje ličnih podataka na korišćenje

Član 64

Lični podaci iz evidencija koje se vode na osnovu člana 62 ovog zakona mogu se davati drugim organima u skladu sa zakonom i organima stranih država u skladu sa međunarodnim ugovorom.